

HRVATSKI SABOR
Odbor za europske poslove

Klasa: 022-03/20-03/69
Urbroj: 6521-31-20-01
Zagreb, 24. studenoga 2020.

D.E.U. br. 20/017

ODBOR ZA GOSPODARSTVO
Predsjednik Žarko Tušek

ODBOR ZA ZAŠTITU
OKOLIŠA I PRIRODE
Predsjednica Sandra Benčić

ODBOR ZA POLJOPRIVREDU
Predsjednica Marijana Petir

Poštovane predsjednice i predsjedniče odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje Odboru za gospodarstvo, Odboru za zaštitu okoliša i prirode i Odboru za poljoprivredu stajalište o dokumentu Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2020. godinu:

Stajalište Republike Hrvatske o
Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i
socijalnom odboru i Odboru regija - Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo:
Za čišću i konkurentniju Europu
COM (2020) 98

koje je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom: Klasa: 022-03/20-07/318, Urbroj: 50301-21/22-20-3 na sjednici održanoj 10. studenoga 2020.

Predmetnu Komunikaciju Europska komisija objavila je 11. ožujka 2020., te ju je istoga dana dostavila Hrvatskom saboru.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 22. siječnja 2021. godine.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Hajduković

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2020) 98
- COM (2020) 98
Na znanje: - INFODOK služba

PRIJEDLOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom):

Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo; Za čišću i konkurentniju Europu

Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: A new Circular Economy Action Plan; For a cleaner and more competitive Europe

Brojčana oznaka dokumenta: COM (2020) 98 final

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta) i ustrojstvena jedinica:

Nadležno tijelo državne uprave: Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

Ustrojstvena jedinica: Uprava za procjenu utjecaja na okoliš i održivo gospodarenje otpadom, Uprava za industriju, poduzetništvo i obrt, Uprava za trgovinu i politiku javne nabave, Uprava za klimatske aktivnosti

Općenita napomena: stajalište je izrađeno u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede, Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvom financija, Ministarstvom znanosti i obrazovanja.

Nadležna služba u MVEP:

Sektor za COREPER I

Nadležna radna skupina Vijeća EU:

Radna skupina za okoliš

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU:

Aksijski plan za kružno gospodarstvo predviđa preko 30 mjera, od kojih se 16 odnosi na zakonodavne inicijative, planirane u razdoblju od kraja 2020. do 2022.

1. OKVIR POLITIKE ZA ODRŽIVE PROIZVODE

a) Dizajn održivih proizvoda: do 80 % učinka proizvoda na okoliš utvrđuje se u fazi dizajna, ali linearna narav procesa „uzmi-proizvedi-upotrijebi-baci” za proizvođače nije dovoljan poticaj da prijeđu na kružnu proizvodnju.

Europska komisija (dalje u tekstu: EK) će predložiti zakonodavstvo o politici održivih proizvoda (2021.), koje će se temeljiti prvenstveno na proširenju opsega Direktive o ekološkom dizajnu kako bi se osiguralo da su proizvodi koji se stavljaju na tržište EU-a osmišljeni da traju dulje, lakše ih je ponovno upotrebljavati, popravljati i reciklirati te da se u njih ugradi što više recikliranog materijala. Jednokratna uporaba bit će ograničena, rješavat će se prijevremeno zastarijevanje, zabraniti uništavanje neprodanih trajnih proizvoda i iskoristiti

potencijal za digitalizaciju informacija o proizvodima, (npr. digitalne putovnice), prvenstveno za elektroničke uređaje, proizvode ICT-a i tekstil, ali i namještaj i široko upotrebljavane međuproizvode, kao što su čelik, cement i kemikalije.

b) Oснаživanje potrošača i javnih naručitelja: potrošači će imati pristup pouzdanim informacijama o pitanjima poput prava na popravak i trajnosti proizvoda, a javna tijela obvezne zelene kriterije i ciljeve u javnoj nabavi. Aktivnosti uključuju i nove zakonodavne prijedloge kojima se jača uloga potrošača u zelenoj tranziciji, uspostavlja „pravo na popravak“ i obvezuju poduzeća da potkrijepe svoje zelene tvrdnje koristeći instrumente znaka za okoliš i ekološkog otiska proizvoda i organizacija. Brojne pritužbe potrošača upravo se odnose na pitanje nemogućnosti popravka proizvoda iz razloga što na tržištu nisu dostupni rezervni dijelovi za kupljenu robu za koju još postoji odgovornost trgovca za ispravnost stvari temeljem izdanog jamstvenog lista ili temeljem odgovornosti za materijalne nedostatke stvari. U tom slučaju potrošačima često preostaje pravo na predaju drugog ispravnog proizvoda čime se povećava količina otpada. Iako se pitanje preuranjenog zastarijevanja uredilo za određene proizvode donošenjem obveza vezano za ekološki dizajn, potrebno je šire pristupiti ovom problemu i donijeti regulaciju koja će se primijeniti za veći broj proizvoda.

Europski javni i sektorski naručitelji kreiraju značajan udio u potražnji na zajedničkom tržištu. Strateškim korištenjem svoje kupovne moći mogu dati važan doprinos održivoj potrošnji i proizvodnji pa tako i ostvarenju ciljeva novog akcijskog plana za kružno gospodarstvo i čišću i konkurentniju Europu.

c) Kružnost u proizvodnim postupcima: aktivnosti uključuju reviziju Direktive o industrijskim emisijama i integraciju prakse kružnog gospodarstva u referentne dokumente o najboljim dostupnim tehnikama – BREF te poticanje industrijske simbioze razvojem sustava izvješćivanja i certificiranja, koje predvodi industrija, i korištenja zelenih i digitalnih tehnologija.

2. LANCI VRIJEDNOSTI KLJUČNIH PROIZVODA

Usmjerenost je na sektore koji koriste najviše resursa i gdje je utvrđen velik potencijal za kružnost:

a) Elektronika i ICT proizvodi: sektor električne i elektroničke opreme jedan je od tokova otpada s najbržim rastom u EU-u, čija godišnja stopa rasta trenutno iznosi 2 %. Procjenjuje se da se u EU-u reciklira manje od 40 % elektroničkog otpada. U cilju produženja trajnosti, mogućnosti popravka i boljeg recikliranja prvenstveno mobitela, laptopa, tableta, printera, tonera i punjača, predviđena je „Inicijativa za kružnu elektroniku“, unaprjeđenje sakupljanja i obrade otpada od tih proizvoda, moguće i kroz sustav povrata i otkupa te revizija Direktive za ograničavanje upotrebe određenih opasnih supstanci – ROHS, direktive u električnoj i elektroničkoj opremi i smjernice za pojašnjenje poveznice sa zahtjevima REACH uredbe (Uredba o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalina) i zakonodavstva o ekološkom dizajnu.

b) Baterije i vozila: radi jačanja elektromobilnosti i kružnog potencijala baterija predviđa se novi zakonodavni okvir za baterije i revizija Direktive o otpadnim vozilima.

c) Ambalaža: količina materijala koji se upotrebljavaju za ambalaže konstantno raste te je 2017. zabilježena rekordna količina ambalažnog otpada – 173 kg po stanovniku. Kako bi se do 2030. sva ambalaža na tržištu EU-a mogla ponovno upotrijebiti ili reciklirati na gospodarski održiv način, predviđa se revizija Direktive o ambalažnom otpadu jačanjem

obveznih osnovnih zahtjeva za ambalažu s naglaskom na smanjenje prekomjerne ambalaže i uvođenjem cilja za sprečavanje nastanka ambalažnog otpada, smanjenje kompleksnosti ambalažnih materijala i korištenje reciklata u ambalaži za hranu. Sukladno zahtjevu nove Direktive o kakvoći vode namijenjene za ljudsku potrošnju, čije je usvajanje na Vijeću planirano za 23. listopada 2020., zahtjeva se dostupnost vode za ljudsku potrošnju iz slavine, dakle javnih vodoopskrbnih sustava na javnim mjestima, između ostalog, u cilju smanjenja potrebe za vodom u bocama i time sprječavanje proizvodnje ambalažnog otpada.

d) Plastika: kako bi se proširila upotreba reciklirane plastike i održivije uporabe plastike planira se uvođenje obveznih zahtjeva za reciklirani sadržaj, rješavanje prisutnosti mikroplastike te ocjena prikladnosti upotrebe bioplastike i biorazgradive plastike. Pametna, inovativna i održiva industrija plastike, u kojoj se u dizajnu i proizvodnji u potpunosti poštuje potreba za ponovnom upotrebom, popravkom i recikliranjem, Europi donosi rast i radna mjesta te pomaže smanjiti emisije stakleničkih plinova i ovisnost o uvoznim fosilnim gorivima. U cilju proširenja upotrebe reciklirane plastike i doprinosa održivijoj uporabi plastike, EK predlaže obvezne zahtjeve za reciklirani sadržaj i mjere za smanjenje otpada za ključne proizvode kao što su ambalaža, građevinski materijali i vozila, pri čemu se uzimaju u obzir i aktivnosti i preporuke Saveza za kružnu plastiku.

Strategija EU-a za plastiku predlaže konkretne mjere osmišljene za ostvarenje vizija o gospodarstvu u području plastike koje je „kružnije”. Za nerekiclabilne proizvode mogućnost se nudi kroz kemijsku reciklažu. Kemijsko recikliranje, odnosno materijalni oporavak je proces pri kojemu se polimerni otpad pretvara u polaznu sirovinu. Troškovi kemijskog recikliranja su visoki, a za ekonomsku opravdanost potrebni su veliki kapaciteti i dobro organiziran sustav prikupljanja otpada. Interes Republike Hrvatske (dalje u tekstu: RH) je da kroz Burzu otpada pri HGK potaknemo trgovinu otpadom prvenstveno za potrebe industrije u RH.

Vezano za postizanje dobrog stanja voda (odgovarajuće vrijedi i za more), kao osnovnog cilja Okvirne direktive o vodama, u okviru monitoringa stanja voda prepoznata je pojava mikroplastike kao nove onečišćujuće tvari koja izaziva zabrinutost, te su u tom smislu neophodna istraživanja o rizicima po vodni i morski okoliš te u konačnici i na vodu namijenjenu ljudskoj potrošnji. U okviru evaluacije Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda zaključeno je da bi u okviru buduće revizije ove Direktive trebalo svakako detektirati nove onečišćujuće tvari, uključujući mikroplastiku i farmaceutike, što je ujedno i na tragu smjernica Europskog zelenog plana i ambicije postizanja nulte stope onečišćenja

e) Tekstil: tekstil je četvrta najintenzivnija kategorija kad je riječ o uporabi primarnih sirovina i vode, a peta kad je riječ o emisijama stakleničkih plinova. U cilju jačanja industrijske konkurentnosti i inovacija te tržišta za održive i kružne tekstilne proizvode planira se nova strategija EU-a za tekstil.

f) Građevinarstvo i zgrade: radi promicanja kružnosti u životnom vijeku zgrada i smanjenja utjecaja na klimu planira se sveobuhvatna strategija za održivi izgrađeni okoliš te revizija Uredbe o građevinskim proizvodima s mogućim zahtjevima za reciklirani sadržaj.

Jedan od prioriteta i strateških usmjerenja prostornog razvoja RH (prema Strategiji prostornoga razvoja RH, NN 106/17) je učinkovita uporaba korištenog prostora. U kontekstu očuvanja i odmjereneog korištenja prostornih resursa, razvojne aktivnosti prioritarno treba usmjeravati prema već korištenom prostoru, bilo da je riječ o preobrazbi napuštenih ili nedovoljno iskorištenih prostornih sklopova koji više nisu u funkciji osnovne namjene, o

urbanoj sanaciji područja inicijalno nezakonite gradnje ili o sanaciji dijelova urbanog teritorija sa specifičnim problemima i potrebama. Posebno se ističe značaj evidentiranja, analiziranja, vrednovanja, planiranja i aktiviranja napuštenih, zapuštenih i nedovoljno odnosno neprimjereno korištenih zona i građevina u javnom vlasništvu usmjeren prema novim, unaprjeđenim i održivim namjenama prostora i njegovom korištenju s odmjerenim sadržajima i infrastrukturom.

g) Hrana: u cilju povećanja održivosti lanca vrijednosti hrane, predložit će se obvezni cilj smanjenja otpada od hrane i razmotriti inicijativa o zamjeni jednokratnog pribora za jelo i ambalaže u prehrambenim uslugama s proizvodima za ponovnu uporabu.

RH provodi mjere sprječavanja otpada od hrane definirane u Planu sprječavanja i smanjenja otpada od hrane RH 2019.-2022. te ovim putem potvrđuje nastavak svoje predanosti rješavanju ove problematike.

3. MANJE OTPADA, VEĆA VRIJEDNOST

a) Bolja politika o otpadu i jačanje tržišta za sekundarne sirovine: u cilju sprečavanja nastanka otpada i povećanja kružnosti planira se revizija Direktive o otpadu koja će obuhvatiti uvođenje cilja za otpad od hrane, razmotriti ciljeve materijalne oporabe građevnog otpada, odredbe o gospodarenju otpadnim uljima te uspostavu usklađenog modela za odvojeno sakupljanje otpada i označavanje za EU te proširene odgovornosti proizvođača za tekstil. Pored toga, razmotrit će se i potencijal uspostave kriterija za ukidanje statusa otpada na razini EU-a, promatračke skupine za ključne sekundarne materijale na tržištu te jačanje uloge standardizacije.

b) Jačanje kružnosti u okruženju bez toksina: radi povećanja povjerenja dionika u sekundarne sirovine razvit će se metodologija za praćenje i minimiziranje prisustva zabrinjavajućih tvari u reciklatima i njihovim proizvodima, usklađeni informacijski sustav o prisutnosti tih tvari te poboljšati razvrstavanje opasnog otpada.

c) Smanjenje izvoza otpada iz EU-a: putem revizije Uredbe o pošiljkama otpada, uvođenjem mjerila „reciklirano u EU-u“ i jačanjem mjera protiv nezakonitog izvoza otpada nastojat će se riješiti problem gubitka resursa zbog prekomjernog izvoza otpada kao i izvoza otpada kada to negativno utječe na okoliš i zdravlje u zemljama odredišta.

4. OSTALA PODRUČJA

a) Kružno gospodarstvo u odnosu na ljude, regije i gradove: Jačanje socijalnog gospodarstva i daljnja ulaganja u obrazovanje i cjeloživotno učenje (SkillsAgenda), potpora regionalnoj i lokalnoj razini putem ulaganja iz fondova EU-a (kohezija, JTM) i urbane inicijative (*Smart cities, Green City Accord*).

b) Međusektorske mjere:

Za postizanje klimatske neutralnosti – potrebno pojačati sinergije između kružnosti i smanjenja emisija stakleničkih plinova. Razmotrit će se i razvoj regulatornog okvira za certifikaciju uklanjanja ugljika.

Za financijski okvir – priprema kriterija za znak za okoliš za financijske proizvode, jačanje obveze poduzeća da objave podatke o utjecaju na okoliš u okviru revizije Direktive o nefinancijskom izvješćivanju te upotreba PDV-a za poticanje kružnosti; potpora istraživanja i inovacija (LIFE, Horizon) za nove materijale, kemijsko recikliranje i zamjene opasnih tvari.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Kružno gospodarstvo ima ključnu ulogu u ostvarenju ambicioznog cilja pretvaranja Europe u klimatski neutralni kontinent do 2050. godine, u odvajanju gospodarskog rasta od upotrebe resursa, u zaustavljanju gubitka bioraznolikosti te istodobnom jačanju održive konkurentnosti i industrijske baze EU-a.

Očekuje se da će se u sljedećih četrdeset godina globalna potrošnja materijala kao što su biomasa, fosilna goriva, metali i minerali udvostručiti, a godišnja proizvodnja otpada povećati za 70 % do 2050. Budući da polovina ukupnih emisija stakleničkih plinova te više od 90 % gubitka biološke raznolikosti i nestašice vode proizlaze iz ekstrakcije i prerade resursa, europskim zelenim planom od 11. prosinca 2019. pokrenuta je usklađena strategija za klimatski neutralno, resursno učinkovito i konkurentno gospodarstvo.

Mjerama tijekom životnog vijeka proizvoda, od faze dizajna i proizvodnje do faze otpada, cilj ovog Plana je prilagoditi gospodarstvo zelenoj budućnosti, ojačati konkurentnost uz istovremenu zaštitu okoliša i dati nova prava potrošačima. Ideja je proširenjem kružnog gospodarstva s predvodnika (*front-runners*) na ostale gospodarske aktere ubrzati regenerativni model rasta EU-a i osigurati dugoročno konkurentno gospodarstvo u kojem će se osigurati da se upotrijebljeni resursi što je moguće duže zadrže u gospodarstvu EU-a, da održivi proizvodi, usluge i poslovni modeli postanu pravilo, a potrošačke navike da doprinose smanjenju nastanka otpada. Aktivnosti i mjere predviđene ovim Planom razvijat će se kroz usku suradnju s poslovnom zajednicom, potrošačima i drugim dionicima.

Ovim će se Planom regulatorni okvir pojednostavniti i prilagoditi održivoj budućnosti, ostvarit će se najveći mogući broj prilika koje nudi tranzicija prema kružnom gospodarstvu te će se opterećenje za građane i poduzeća svesti na najmanju moguću mjeru. Planom se nastoji ubrzati korjenita promjena koja se zahtijeva u europskom zelenom planu te unaprijediti mjere za kružno gospodarstvo koje se provode od 2015. godine na podlozi prethodnog Akcijskog plana EU-a za kružno gospodarstvo - Zatvaranje kruga, od 2. prosinca 2015. godine.

Procjenjuje se da se primjenom načela kružnoga gospodarstva u cijelom gospodarstvu EU-a može ostvariti povećanje BDP-a EU-a od dodatnih 0,5 % do 2030., čime bi se stvorilo oko 700 000 novih radnih mjesta.

Status dokumenta:

EK je 11. ožujka 2020. godine donijela novi Akcijski plan za kružno gospodarstvo (dalje u tekstu: plan), koji predstavlja novi plan EU-a za održivi rast te čini jednu od glavnih sastavnica europskog zelenog plana donesenog 11. prosinca 2019. godine.

Zajedno s Industrijskom strategijom, predstavljenom 10. ožujka 2020. godine, ovaj plan će pridonijeti modernizaciji gospodarstva EU-a i iskorištavanju mogućnosti kružnog gospodarstva kako u EU tako i na globalnoj razini.

Na temelju rasprava o planu tijekom HR PRES-a, DE PRES je pripremio nacrt Zaključaka Vijeća – Prema kružnijem i zelenijem oporavku (20 .kolovoza 2020.) – kojim je obuhvatio sve elemente plana. Rasprava je počela na razini Radnoj skupini za okoliš u rujnu s ciljem usvajanja na sastanku Vijeća za okoliš 17. prosinca 2020. godine.

U tijeku je i rasprava o nacrtu Zaključaka Vijeća o koristima digitalizacije za okoliš koji se također referiraju na aspekt kružnog gospodarstva i čije je usvajanje predviđeno na istom sastanku Vijeća.

Stajalište RH:

Republika Hrvatska (dalje u tekstu: RH) pozdravlja novi Akcijski plan za kružno gospodarstvo za koji smatra da snažno podupire ciljeve europskog zelenog plana te smatra da će inicijative koje on sadrži doprinijeti zelenoj tranziciji i novim radnim mjestima te odvajanju gospodarskog rasta od korištenja resursa, čime će dugoročno pomoći u izgradnji održivije, otpornije, konkurentnije i klimatski neutralne Europe.

Podržavamo zakonodavnu inicijativu politike za **održive proizvode** kao i najavljenju reviziju Direktivu o ekološkom dizajnu. Smatramo da je osim za proizvode, potrebno postaviti i standarde kvalitete za usluge. Također smatramo da je potrebno istovjetno evaluirati proizvode iz zemalja izvan EU-a kako bi se osigurala konkurentnost proizvoda EU-a te minimizirala mogućnost uvoza, odnosno prijenosa onečišćenja.

Naglašavamo važnost i ulogu **javne nabave** koju je potrebno pažljivo usmjeriti i u tom smislu pozdravljamo planove EK-a za određivanje minimalnih obaveznih kriterija kao i praćenje provedbe zelene javne nabave, što će doprinijeti razvoju tržišta EU-a za zelene proizvode i usluge.

Lanci vrijednosti ključnih proizvoda (plastika, tekstil, IKT, građevinski proizvodi i dr.) predstavljaju izazov za održivost. Pozdravljamo akcije za promicanje ulaganja u ključne lance vrijednosti te modernizaciju sektora gospodarenja otpadom koji u velikoj mjeri mogu doprinijeti oporavku od krize uzrokovane COVID-om-19.

Pozdravljamo „Inicijativu za kružnu **elektroniku**” EK-a, kojom će se promicati dulji životni vijek proizvoda.

Pozdravljamo aktivnosti EK-a za suočavanje s izazovima u smislu **održivosti plastike** kao sveprisutnog materijala. Podržavamo reviziju Direktive za ambalažu i ambalažni otpad s ciljem osiguravanja ponovne uporabe ili recikliranja na gospodarski održiv način sve ambalaže do 2030.

Izuzetno važnim smatramo usmjeravanje novih investicija u **sektor gospodarenja otpadom**, posebno u infrastrukturu i tehnologije prikupljanja, sortiranja i recikliranja otpada, s ciljem

osiguranja dugoročnog i stabilnog tržišta i opskrbe s visokokvalitetnim sekundarnim sirovinama.

Uvođenje politike za održive proizvode i njezino prenošenje u posebno zakonodavstvo, uz bolju provedbu zakonodavstva EU-a za otpad, smatramo ključnim za postizanje napretka u **sprečavanju nastanka otpada**.

RH podržava izradu sveobuhvatne strategije EU-a za **tekstil** kao i predloženi skup mjera za jačanje industrijske konkurentnosti i inovacija u sektoru tekstila.

Podržavamo inicijativu EK-a o pokretanju nove sveobuhvatne Strategije za **održivi izgrađeni okoliš** kao i reviziju Uredbe o građevnim proizvodima.

RH pozdravlja najavljene mjere uvođenja konkretnih ciljeva EU-a za smanjenje **otpada od hrane** koji bi trebali biti realni te ostvarivi pomoću provedbe preporučenih mjera za sprječavanje i smanjenje otpada do hrane.

RH podržava prepoznavanje važnosti **istraživanja i inovacija** u kontekstu međusektorskih mjera kojima se doprinosi razvoju kružnog gospodarstva. Smatramo kako je nužno ostvarivanje operacionalnih sinergija između različitih instrumenata Unije (Obzor, LIFE i sl.). RH podržava najavu EK-a o praćenju napretka planova i mjera za ubrzanje tranzicije na kružno gospodarstvo kao i inicijative EU-a za poticanje tranzicije na globalnoj razini.

OKVIR POLITIKE ZA ODRŽIVE PROIZVODE

Dizajn održivih proizvoda

Podržavamo zakonodavnu inicijativu politike za održive proizvode te smatramo kako je dobro temeljiti ju na Direktivi o ekološkom dizajnu. Direktivu o ekološkom dizajnu je potrebno nadograditi kako bi u konačnici dobili sigurne, netoksične i održive proizvode koji imaju dug vijek trajanja i kroz koje se maksimalno potiče kruženje materijala (*refuse, reduce, repair, reuse, redesign and recycle*). Postojeće politike i pravila postavljena instrumentima zaštite okoliša, kao što su npr. znak zaštite okoliša „EU Ecolabel“ i zelena javna nabava, predstavljaju dobar temelj na kojem se treba graditi politika održivosti proizvoda i to ne samo robe već i usluga. Naime osim za proizvode potrebno je postaviti i standarde kvalitete za usluge koje su nužne za uspostavu učinkovite politike za održive proizvode. Također smatramo kako je potrebno na isti način evaluirati proizvode uvezene iz zemalja izvan EU-a kako bi se osigurala konkurentnost proizvoda EU-a i kako bi se minimalizirali rizici prijenosa zagađenja.

Suglasni smo s prijedlogom da se prioritet da proizvodima utvrđenima u kontekstu lanaca vrijednosti iz akcijskog plana, kao što su elektronički uređaji, proizvodi IKT-a i tekstilni proizvodi, ali i namještaj i široko upotrebljavani međuproizvodi, kao što su čelik, cement i kemikalije. Dodatne skupine proizvoda utvrdit će se na temelju njihova učinka na okoliš i potencijala za uvođenje kružnih rješenja.

Jačanje položaja potrošača i javnih naručitelja

Snažno podržavamo inicijativu osnaživanja potrošača EU-a kao i javnih naručitelja kako bi sa sigurnošću, znanjem i podrškom nabavljali održive proizvode i usluge koji bi bili na korist čitavoj zajednici.

RH podržava prijedloge da se pravom Unije uredi pitanje „prava na popravak“, te propisivanje novih obveza trgovcima i proizvođačima vezano za informiranje o proizvodima. Također, važno je iznaći odgovarajuće zakonodavno rješenje koje će urediti pitanje manipulativnog zelenog marketinga te je potrebno propisati detaljnija pravila koja će osigurati odgovarajuću obaviještenost potrošača.

Iako su kriteriji za zelenu javnu nabavu (Green Public Procurement, u daljnjem tekstu: GPP) do sada bili dobrovoljni instrument, RH pozdravlja inicijativu kojom će EK stvoriti jasan okvir za primjenu i mjerenje određenih minimalnih obveznih kriterija i ciljeva u sektorskom gospodarstvu. Da bi bio učinkovit, GPP zahtijeva uključivanje jasnih i provjerljivih okolišnih kriterija u postupak javne nabave. Isto je preduvjet i za učinkovito praćenje i izvješćivanje na razini Država članica (dalje u tekstu: DČ).

RH shvaća da na EK-u ostaje izazov da predloženi minimalni obvezni kriteriji za GPP budu kompatibilni između država članica. Jedino kompatibilnost tih kriterija može osigurati stvaranje jednakih uvjeta na jedinstvenom tržištu i ostvarivanje ključne uloge u naporima EU-a da postane ekonomija koja učinkovitije koristi svoje resurse.

Smatramo kako je potrebno adresirati i regulirati „green claims“ na način da se iste temelje na provjerenim oznakama tipa I, kao i na postojećem sustavu ekološkog upravljanja i neovisnog ocjenjivanja organizacija (EMAS). Ovi instrumenti su već razvili vjerodostojan i transparentan sustav te uživaju povjerenje i imaju svoju bazu potrošača i organizacija.

Načela kružnosti u proizvodnim procesima

Kružnost je bitan element šire tranzicije industrije na klimatsku neutralnost i dugoročnu konkurentnost. Ona može donijeti znatne uštede materijala duž lanaca vrijednosti i u okviru proizvodnih postupaka stvoriti dodanu vrijednost i otvoriti gospodarske prilike. Podržavamo ideju EK da se u sinergiji s ciljevima industrijske strategije nekim od aktivnosti (kao što su revizija Direktive o industrijskim emisijama, promicanje uvođenja zelenih tehnologija, poticanje održivog i kružnog biosektora, promicanje uporabe digitalnih tehnologija za praćenje i slijedivost resursa) omogući veća kružnost u industriji.

Nadu predstavlja i nova strategija za MSP-ove jer istom će se poticati kružna industrijska suradnja među MSP-ovima koja se temelji na osposobljavanju, savjetovanju u okviru Europske poduzetničke mreže za suradnju klastera te prijenosu znanja putem Europskog centra znanja za učinkovitu uporabu resursa.

LANCI VRIJEDNOSTI KLJUČNIH PROIZVODA

Lanci vrijednosti ključnih proizvoda predstavljaju izazov za održivost te je iz tog razloga nužno poduzeti hitne, sveobuhvatne i usklađene mjere, a koje će biti sastavni dio okvira politike za održive proizvode te će doprinijeti industrijskoj strategiji EU-a kao i odgovoru na

klimatsku krizu. Podržavamo namjeru EK da blisko surađuje s dionicima ključnih lanaca vrijednosti na prepoznavanju i uklanjanju prepreka širenju tržišta za kružne proizvode.

Elektronika i IKT

U svakodnevnom životu suočavamo se s činjenicom kako je sektor električne i elektroničke opreme jedan je od tokova otpada s najbržim rastom u EU-u. Pozdravljamo „Inicijativu za kružnu elektroniku” EK-a, kojom će se promicati dulji životni vijek proizvoda te će između ostalog sadržavati regulatorne mjere za elektroniku i proizvode IKT-a, uključujući mobilne telefone, tablete i prijenosna računala u okviru Direktive o ekološkom dizajnu kako bi se uređaji dizajnirali imajući na umu energetska učinkovitost, trajnost i mogućnosti popravka, ažuriranja, održavanja, ponovne uporabe i recikliranja.

Baterije i vozila

Radi brzog napretka u povećanju održivosti novog lanca vrijednosti baterija za elektromobilnost te kao poticaj kružnom potencijalu svih baterija podržavamo namjeru EK da izradi novi regulatorni okvir za baterije koji će se regulirati putem izmjene Direktive o baterijama i akumulatorima i o otpadnim baterijama i akumulatorima, a posebno podržavamo:

- zahtjeve za održivost i transparentnost kad je riječ o baterijama na način da se olakša ponovna uporaba i prenamjena (npr. baterije koje više nisu funkcionalne u jednom sektoru uporabiti u drugom sektoru u kojem su funkcionalne) i recikliranje baterija

- pravila o recikliranom sadržaju i mjere za poboljšanje stopa sakupljanja i recikliranja svih baterija, osiguravanje uporabe vrijednih materijala i pružanje smjernica potrošačima,

Također podržavamo reviziju Direktive o otpadnim vozilima kako bi se promicali kružniji poslovni modeli povezivanjem problema u dizajnu sa obradom vozila na kraju njihova životnog vijeka, pri čemu će se razmotriti propisi o obveznom udjelu recikliranog sadržaja u određenim materijalima sastavnih dijelova te će se povećati učinkovitost recikliranja.

RH podržava inicijative koje će dovesti do smanjenja potrošnje primarnih sirovina, uporabe održivih alternativnih goriva, poboljšanja i učinkovitosti upotrebe infrastrukture i vozila, te smanjenja proizvodnje otpada i onečišćenja.

Ambalaža

Kako bi se do 2030. osiguralo da se sva ambalaža na tržištu EU-a može ponovno upotrijebiti ili reciklirati na gospodarski održiv način, podržavamo reviziju Direktive o ambalaži i ambalažnom otpadu od strane EK-a. Istom će se postrožiti zahtjevi za ambalažu koja se može stavljati na tržište EU-a te će se smanjiti prekomjerna količina ambalažnog otpada, potičući dizajn za ponovnu uporabu i mogućnost recikliranja ambalaže. Navedenom revizijom razmotrit će se ograničenje uporabe nekih materijala za određene primjene, posebice kad je moguće upotrijebiti alternativne sustave ili proizvode koji se mogu ponovno upotrijebiti ili kad je moguće sigurno rukovanje potrošnom robom bez ambalaže. Podržavamo ideju o smanjenju složenosti ambalažnih materijala, uključujući broj korištenih materijala i polimera. Dijelimo mišljenje o važnosti ispravnog odvajanja ambalažnog otpada na izvoru kao i sortiranju otpada po vrsti materijala, pogotovo polimera. Razvrstavanje po vrsti polimera

neophodno je za povećanje udjela reciklaže odnosno preduvjet je bilo kakve reciklaže. Recikliranje miješanog plastičnog otpada najčešće je nemoguće, zbog međusobne inkompatibilnosti sastojaka otpada.

Isto tako podržavamo donošenje novih propisa za sigurno recikliranje plastičnih materijala osim PET-a u materijale koji dolaze u dodir s hranom.

Plastika

Pozdravljamo aktivnosti EK-a za suočavanje s izazovima u smislu održivosti koje predstavlja plastika kao sveprisutni materijal te podržavamo nastavak rješavanja problema onečišćenja plastikom na globalnoj razini. Mišljenja smo kako prioritet predstavlja uspostava sustava gospodarenja svim vrstama otpadne plastike uz obaveznu nabavku potrebne infrastrukture, a posebice sortirna otpada koje su nužne za odvajanje odvojeno prikupljene otpadne plastike po vrsti materijala kako bi se isti mogao dostaviti na recikliranje i vratiti na korištenje kod proizvodnje novih proizvoda. Također, iznimno je važno kontinuirano raditi na podizanju svijesti dionika o savjesnom postupanju (gospodarenju) otpadom, a napose otpadom od plastike kako bi se neodgovorno odbacivanje plastike u okoliš u potpunosti izbjeglo. Podržavamo ograničavanja namjernog dodavanja mikroplastike i peleta uz razvoj označavanja, standardizacije, certifikacije i regulatornih mjera za nenamjerno ispuštanje mikroplastike, uključujući mjere za povećanje hvatanja mikroplastike u svim relevantnim fazama životnog ciklusa proizvoda.

Označivanjem proizvoda oznakama „biorazgradiv“ ili „može se kompostirati“ ne smije se zavaravati potrošače tako da te proizvode odlažu na način kojim se okoliš onečišćuje plastikom zbog neprimjerenih okolišnih uvjeta ili nedovoljnog vremena za razgradnju.

RH je mišljenja kako je od presudnog značaja za kvalitetnu i sigurnu reciklažu plastike uspostava mehaničke reciklaže koja će omogućiti ispunjenje cilja povećanja udjela recikliranja i ugradnju reciklata u proizvodnji novih proizvoda. Problem je u interesu za investiranje u postrojenja za sortiranje otpada koja su preduvjet za recikliranje otpada, jer se polimerni otpad može ponuditi tržištu samo ako je odvojen prema vrsti materijala tj. kvalitetno sortiran. RH očekuje da će srednjoročno i dugoročno javnim sredstvima biti moguće poticati investicije u tu vrstu postrojenja s razinom poticaja koja će pobuditi dovoljan interes investitora. Također, poticanjem suradnje u lancu vrijednosti treba dogovoriti aktivnosti koje će omogućiti provedbu kružnog gospodarstva u praksi. U kontekstu reforme sustava financiranja proračuna EU, od 1. siječnja 2021. godine uvodi se novo vlastito sredstvo na temelju nerekiciranog plastičnog ambalažnog otpada, što predstavlja dodatni poticaj za međusobnu suradnju.

Danas se suočavamo s niskom cijenom nafte posljedično i niskom cijenom primarnih sirovina („virgin“ materijala). Zbog visokih cijena recikliranih materijala, potražnja za recikliranom plastikom danas čini tek oko 6 % ukupne potražnje za plastikom u Europi.

RH podržava preporuke Priloga II Strategije EU-a za plastiku u kružnom gospodarstvu u kojem se pozivaju nacionalna i regionalna tijela da:

- u javnoj nabavi daju prednost recikliranoj plastici i plastici koja se može ponovno upotrijebiti
- bolje iskoriste oporezivanje i druge gospodarske instrumente u svrhu:

- a) nagrađivanja korištenja reciklirane plastike i davanja prednosti uporabi i recikliranju pred odlaganjem i spaljivanjem
- b) intenziviranja odvojenog prikupljanja plastičnog otpada i poboljšanja načina na koji se otpad prikuplja. Stoga RH treba razmotriti kako u suradnji sa dionicima u lancu vrijednosti ostvariti preporuke EK-a.

Tekstil

RH podržava izradu sveobuhvatne strategije EU-a za tekstil kao i predloženi skup mjera za jačanje industrijske konkurentnosti i inovacija u sektoru tekstila.

Osim predloženih mjera predlažemo sljedeće:

Budući da se veliki dio tekstila, koji se konzumira u EU-u, proizvodi u drugim dijelovima svijeta, uglavnom u Aziji s nedovoljnim socijalnim i ekološkim zahtjevima koji se prenose na područje konzumacije takvih proizvoda, potrebno je potaknuti jačanje europske prerađivačke industrije na području EU-a na temeljima kružne i održive tekstilne proizvodnje. U tom slučaju vjerojatno bi došlo do rasta cijene proizvoda što bi u konačnici dovelo do glavnog cilja smanjenja potrošnje, a time i manjeg utjecaja tekstila na okoliš. U suprotnom, od proizvođača iz trećih zemalja predlažemo zahtijevati potpunu primjenu svih ekoloških standarda (posebno vezano za korištenje boja i trajnost proizvoda) kod proizvodnje tekstilnih proizvoda.

Da bi tekstilni proizvođači iz EU-a prevladali financijske prepreke s kojima se suočavaju prilikom usvajanja novih poslovnih modela u proizvodnji tekstila, a radi se uglavnom o mikro, malim i srednjim poduzećima, potrebna je nužna financijska podrška fondova EU-a bez čega neće biti moguća željena transformacija.

Građevinarstvo i zgrade

Podržavamo inicijativu EK-a o pokretanju nove sveobuhvatne Strategije za održivi izgrađeni okoliš. Podupiremo međusektorski pristup i suradnju šireg kruga dionika za učinkovito održanje izgrađenog okoliša. Slažemo se s promicanjem mjera „za poboljšanje trajnosti i prilagodljivosti izgrađene imovine u skladu s načelima kružnog gospodarstva za projektiranje zgrada“ te razvojem digitalnih očevidnika za zgrade u cilju produljenja cjeloživotnog vijeka zgrada, što će u konačnici doprinijeti i smanjenju nastanka građevinskog otpada. Slažemo se s navedenim načelima kružnosti tijekom životnog ciklusa zgrade, te pozdravljamo reviziju Uredbe o građevnim proizvodima.

Hrana, voda i hranjive tvari

RH pozdravlja najavljene mjere uvođenja konkretnih EU ciljeva za smanjenje otpada od hrane. Smatramo da su ciljevi potrebni, međutim prilikom postavljanja istih, potrebno je voditi računa da budu realni te ostvarivi pomoću provedbe preporučenih mjera za sprječavanje i smanjenje otpada od hrane. RH provodi mjere sprječavanja otpada od hrane definirane u Planu sprječavanja i smanjenja otpada od hrane RH 2019.-2022. te ovim putem potvrđuje nastavak svoje predanosti rješavanju ove problematike.

Zbog sve većih pritisaka na vodne resurse, kao i utjecaja klimatskih promjena na iste, potiče se racionalno korištenje vode i metode za sprječavanje gubitaka vode, osobito u vodoopskrbnim sustavima te ponovnom uporabom pročišćene otpadne vode za navodnjavanje

u poljoprivredi, što je uređeno u svibnju 2020. donesenom Uredbom o minimalnim zahtjevima za ponovnu uporabu vode. Većina europskih država koje za sada ne oskudijevaju vodom, uključujući RH je oprezna kada je riječ o ponovnoj uporabi pročišćenih otpadnih voda, prvenstveno iz razloga nedovoljne zdravstvene sigurnosti hrane proizvedene na takav način, kao i pitanja ekonomičnosti, s obzirom da isto zahtjeva posebnu, dodatnu infrastrukturu za transport vode do navodnjavanih površina.

MANJE OTPADA I VEĆA VRIJEDNOST

Bolja politika o otpadu kao potpora kružnosti i sprječavanju nastanka otpada

Podržavamo uvođenje politike za održive proizvode i njezino prenošenje u posebno zakonodavstvo. Dijelimo mišljenje da će isto, uz proširenje, ojačanje i bolju provedbu propisa EU-a o otpadu, biti ključno za postizanje napretka u sprečavanju nastanka otpada, a zatim i za povećanje recikliranog sadržaja u proizvodima te osiguravanje visokokvalitetnog recikliranja koje predstavlja jedan od glavnih oslonaca kružnog gospodarstva.

Jačanje kružnosti u okruženju bez toksina

Pozdravljamo predviđene aktivnosti usmjerene ka povećanju povjerenja dionika u uporabu sekundarnih sirovina s obzirom na moguću prisutnost opasnih i zabranjenih tvari. Posebice pozdravljamo razvoj rješenja za visokokvalitetno sortiranje i uklanjanje kontaminanata iz otpada, razvoj metodologije za smanjenje prisutnosti tvari koje predstavljaju rizik za zdravlje ili okoliš u recikliranim materijalima i od njih proizvedenim proizvodima te razvoj usklađenih sustava za praćenje informacija i upravljanje informacijama o tvarima opasnim po zdravlje i okoliš kao i tvarima koje uzrokuju tehničke probleme za postupke uporabe.

Stvaranje funkcionalnog tržišta EU-a za sekundarne sirovine

Podržavamo predviđene inicijative usmjerene prema uspostavi visoko funkcionalnog unutarnjeg tržišta sekundarnih sirovina, kao što su dodatni razvoj kriterija za prestanak statusa otpada za određene tokove otpada, osnaženje uloge standardizacije te pravodobno ograničenje uporabe posebno zabrinjavajućih tvari u proizvodima.

Pitanje izvoza otpada iz EU-a

Podržavamo planiranu reviziju Uredbe o pošiljkama otpada kojom će se nastojati i ograničiti izvoz otpada koji ima štetan utjecaj na okoliš i zdravlje u trećim zemljama ili se s druge strane može obraditi unutar EU-a, što u slučaju njegova izvoza uzrokuje gubitak resursa i gospodarskih prilika za industriju recikliranja u EU-u.

KORIST OD NAČELA KRUŽNOSTI ZA LJUDE, REGIJE I GRADOVE

Podržavamo prepoznavanje Europske urbane inicijative kao integriranog mehanizma u okviru kohezijske politike za sveobuhvatno podupiranje održivog urbanog razvoja i međudržavne suradnje, kao i uključivanje kružnog gospodarstva u prioritete inicijative „Green City Accord“.

MEĐUSEKTORSKE MJERE

Kružnost kao preduvjet za klimatsku neutralnost

RH pozdravlja donošenje Akcijskog plan za kružno gospodarstvo kao jednu od važnih inicijativa europskog zelenog plana jer će u sinergiji s drugim planiranim inicijativama omogućiti jedinstven pristup u okolišnim i klimatskim politikama i time pomoći dosezanje ciljeva Pariškog sporazuma i globalnih ciljeva održivog razvoja. Također, RH smatra da će AKPG dati praktičan i mjerljiv pristup za dostizanje održivog, klimatski neutralnog i resursno učinkovitog gospodarstva EU-a. Naime, način upravljanja materijalima, uključujući proizvodnju, potrošnju i odlaganje materijala, proizvoda i infrastrukture, doprinosi velikom udjelu u emisijama stakleničkih plinova te su u tom smislu potrebna nova i inovativna rješenja javnim i privatnim sudionicima kako bi pojačali napore u identificiranju mogućnosti ublažavanja i prilagodbe klimatskim promjenama u navedenim gospodarskim djelatnostima. Koncept kružnog gospodarstva će poboljšati način na koji se mogu zadovoljiti funkcionalne potrebe društva uz korištenje manje sirovinskih materijala, promjenom načina proizvodnje i upotrebe proizvoda, ali i promjenom navika potrošačate će time pridonijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova.

RH podržava sveobuhvatni pristup djelovanja za postizanje klimatski neutralnog gospodarstva do 2050. kroz različite sektore koji su prepoznati kao uzroci klimatskih promjena te smatra da će stavljanje kružnog gospodarstva u srž gospodarskog oporavka EU-a pomoći u izgradnji otpornijeg gospodarstva kako EU-a tako i DČ-a te stvoriti nove ekonomske mogućnosti i pomoći u ispunjavanju klimatskih ciljeva. Stoga pozdravljamo donošenje mjera iz Priloga akcijskog plana: poboljšanje mjerenja, modeliranja i alata politike kako bi se ostvarile sinergije između kružnoga gospodarstva te ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama na razini EU-a i na nacionalnoj razini (2020) te Regulatorni okvir za certifikaciju uklanjanja ugljika (2023.).

cijska strana procesa

RH poduzima niz inicijativa, uključujući integraciju cilja kružnoga gospodarstva u skladu s Uredbom o taksonomiji, sustav EU-a klasifikacije okolišno održivih djelatnosti te se radi na pripremi kriterija dodjele oznaka za okoliš EU-a za financijske proizvode.

U pogledu oporezivanja za zaštitu okoliša, ističemo kako podržavamo ciljeve kružnog gospodarstva kao i aktivnosti usmjerene na poticanje kružnog gospodarstva. Neosporno je da je potrebno iznaći adekvatna financijska sredstva kojima će se moći podupirati takve aktivnosti. Međutim, potrebno je prilikom uvođenja novih oblika poreza voditi računa o tome da isti ne opterećuju gospodarstvo i njegov razvoj, a da se istovremeno osigura nesmetano izvršenje državnog proračuna. Također, uravnotežen pristup potreban je i kod uvođenja sniženih poreznih stopa.

Vezano za revidiranje pravila o državnim potporama u području zaštite okoliša i energetike smatramo da se, u skladu s ustaljenom praksom, potrebno savjetovati s državama članicama o nacrtu novih pravila.

Poticanje tranzicije istraživanjem, inovacijama i digitalizacijom

RH podržava važnost istraživanja i inovacija u kontekstu međusektorskih mjera kojima se doprinosi razvoju kružnog gospodarstva. Smatramo da poticanje tranzicije istraživanjem, inovacijama i digitalizacijom uvelike može doprinijeti sinergijama te je potrebno na iste

staviti naglasak. Ključan doprinos istraživanja i inovacija je u razvoju novih materijala, nalaženju načina za iskorištavanje otpadnih sirovina i materijala iz proizvodnih procesa, unapređenja tehnologija za učinkovitije korištenja energije, razvoja novih izvora energije itd. Važno je povećati ulaganje u istraživanje, razvoj i inovacije s ciljem poticanja razvoja novih materijala, zelenih tehnologija i usluga te inovativnih modela poslovanja.

Također, doprinos istraživanja, razvoja i inovacija se treba na odgovarajući način odraziti i u Zaključcima Vijeća. Smatramo kako je nužno ostvarivanje operacionalnih sinergija između različitih instrumenata Unije, u ovom slučaju budućeg Okvirnog programa za istraživanje i inovacije – Obzor Europa, u sljedećem programskom razdoblju s fokusom na ostvarivanju stvarne dodane vrijednosti za EU. U tom kontekstu, smatramo kako predviđena struktura II. stupa programa Obzor Europa, s obzirom na „top-down“ načelo, predstavlja glavna područja za interveniranja odnosno aktivnosti i to prvenstveno klasteri „Digitalizacija, industrija i svemir“, „Klima, energija i mobilnost“ i „Hrana, biogospodarstvo, prirodni resursi, poljoprivreda i okoliš“. Istovremeno, Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie i aktivnosti Zajednica znanja i inovacija u sklopu Europskog instituta za inovacije i tehnologiju usmjerene su „bottom-up“ načelom i RH je stava da navedeno načelo mora ostati očuvano u odnosu na određivanje ciljeva i područja. Dodatno, RH je stava kako je nužno prepoznati i važnu ulogu Europskog inovacijskog vijeća u sklopu III. stupa s obzirom na fokus na malo i srednje poduzetništva i njegovu ulogu u ostvarivanju učinkovitog kružnog gospodarstva i nužnost inovacija u istom.

RH je stava kako je nužno omogućiti učinkovitu sinergiju između različitih programa i to prvenstveno u kontekstu njihove provedbe u sljedećem programskom razdoblju, a kako bi se omogućila široka uključenost korisnika. Isto tako, RH je stava kako ograničena sredstva predviđena za provedbu programa Obzor Europa trebaju biti prvenstveno usmjerena na istraživačko-inovacijski aspekt, među ostalim i u kontekstu razvoja kružnog gospodarstva, te se ne zalaže za korištenje istih isključivo kao nadomjesnih sredstava potrebnih za financiranje predviđenih inicijativa na europskoj, regionalnoj i nacionalnoj razini za koje je nužno sveobuhvatno zalaganje i doprinos drugih programa i dionika koji su primarni nosioci ove politike.

NAJVAŽNIJA ZALAGANJA NA GLOBALNOJ RAZINI

RH podržava inicijative EU-a za globalnu tranziciju na kružno gospodarstvo.

PRAĆENJE NAPRETKA

RH pozdravlja najavu EK-a o praćenju napretka planova i mjera za ubrzavanje tranzicije na kružno gospodarstvo.

Sporna/otvorena pitanja za RH:

Da bi provedba Plana osigurala stabilno i perspektivno investicijsko okruženje koje stvara zeleni rast i radna mjesta potrebno je putem precizne regulative osigurati za sve dionike pravnu sigurnost koja će im na duži rok garantirati sigurnost u poslovanju i povrat uložениh sredstava. Također je potrebno, u mjeri u kojoj je to moguće, osigurati ujednačenu provedbu plana u svim državama članicama EU-a uz istovremeno stvaranje funkcionalnog tržišta za

sekundarne sirovine te zaštitu zajedničkog tržišta EU-a. Ulaganja u području gospodarenja otpadom, posebno u infrastrukturu i tehnologije prikupljanja, sortiranja i recikliranja otpada, koja su potrebna za učinkovitu provedbu ovog Plana i postizanje ciljeva EU-a za recikliranje otpada, mogla bi u početku biti neproporcionalno velika u odnosu na postojeći trend to jest premalu potražnju za recikliranim materijalima u EU-u kao i za proizvodima koji potječu iz kružnog gospodarstva.

RH načelno podržava sve predložene mjere vezane za upravljanje vodama no napominje kako je za provedbu svih predloženih mjera potrebno osigurati dodatna financijska sredstva, jer se, kada je riječ o provedbi postojećih obveza RH sukladno Direktivi o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda, radi o značajnim ulaganjima u vrijednosti 2,9 ml.eura, s krajnjim rokom do kraja 2023. g.

Stajališta DČ, EK i Predsjedništva EU:

Niz DČ podržava osiguravanje jednakih uvjeta za proizvode iz EU-a i uvozne proizvode (ES, HR, PL, CZ, LV), isticanje važnosti održive politike proizvoda u očuvanju bioraznolikosti (DK, SE, FI) te važnost digitalizacije (SE, FI, EE, LV, NL, AT, LT, SI), a neke ukazuju na oprez pri određivanju novih ciljeva, uključujući ciljeve sprečavanja nastanka otpada, i sagledavanje utjecaja ispunjavanja postojećih ciljeva (PL, CZ, RO).

BE, DK, SE, FI, NL smatraju da se održiva politika proizvoda treba odnositi na cjelokupni okvir i biti zakonodavne naravi, a ne se ograničiti samo na najavljene zakonodavne akte, prvenstveno reviziju Direktive o ekološkom dizajnu. BE, NL posebno traže donošenje sveobuhvatnog zakonodavnog okvira koji će propisati kriterije održivosti (i kružnosti) za sve proizvode, a ne samo putem Direktive o ekološkom dizajnu.

EK ističe da je Direktiva o ekološkom dizajnu jedan od ključnih prijedloga Okvirne politike proizvoda jer se pokazao kao instrument s odličnim rezultatima koji omogućava zabranu stavljanja na tržište najlošijih proizvoda, u koji su već uključeni aspekti kružnosti, a dodaju se i nove skupine proizvoda u skladu s planom rada. Napominje da je revizija te Direktive već u tijeku i odvija se u okviru šireg konteksta koji je dan u Akcijskom planu (pa nije potreban poseban propis) te uključuje i jačanje prava i informacija potrošačima i zelenih tvrdnji, kao i uvođenje kriterija održivosti u sektorske propise (Direktiva o baterijama i o ambalažnom otpadu).

Sporna/otvorena pitanja za DČ, EK i Predsjedništvo EU:

Vezano uz zelenu javnu nabavu većina DČ podupire donošenje obveznih mjerila i ciljeva, osim CZ koja to ne podržava, dok FI poziva na pažljivu procjenu prilikom donošenja obveznih mjerila i ciljeva za zelenu javnu nabavu.

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ, EK i Predsjedništva EU:

Podržavamo planove EK-a koja planira odrediti minimalna obavezna mjerila i ciljeve zelene javne nabave iz razloga što će to dati jasan signal za razvoj tržišta EU-a za održive i zelene proizvode i usluge. Ovime će se doprinijeti politici održive potrošnje javnih naručitelja, ali i

drugih potrošača što je u skladu sa ciljevima zelenog plana EU-a.

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

Ovaj Akcijski plan sam po sebi neće stvoriti potrebu izmjene postojećeg zakonodavstva RH. Međutim, njime se predviđa pokretanje niza mjera (zakonodavnih i nazakonodavnih) koje su pobrojane u prilogu samog dokumenta.

U okviru najavljenih zakonodavnih inicijativa, radi se dijelom o reviziji postojećih akata, ali i znatnom broju novih prijedloga planiranih do 2023. i to iz područja politike za održive proizvode, lanaca vrijednosti ključnih proizvoda, sektora gospodarenja otpadom.

Za svaki od novih ili revidiranih zakonodavnih prijedloga (a možda i za neke nezakonodavne, s obzirom na njihovu važnost) bit će pripremljeno zasebno okvirno stajalište s detaljnom analizom akta i eventualne potrebe izmjene postojećeg zakonodavstva RH slijedom njegovog usvajanja.

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:

U ovome trenutku još nije moguće procijeniti detaljniji učinak na proračun RH, no sigurno je da će tranzicija na kružno gospodarstvo zahtijevati dodatna financijska sredstva u svim sektorima.

Vezano uz zelenu javnu nabavu i eventualnu promjenu zakonodavstva procjena je da neće doći do dodatnog tereta za proračun već će se isto realizirati unutar postojećih administrativnih kapaciteta.

Bruxelles, 11.3.2020.
COM(2020) 98 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

**Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo
Za čišću i konkurentniju Europu**

SADRŽAJ

1.	UVOD	2
2.	OKVIR POLITIKE ZA ODRŽIVE PROIZVODE.....	3
2.1.	Dizajn održivih proizvoda	3
2.2.	Jačanje položaja potrošača i javnih naručitelja	5
2.3.	Načela kružnosti u proizvodnim postupcima	6
3.	LANCI VRIJEDNOSTI KLJUČNIH PROIZVODA.....	6
3.1.	Elektronika i IKT.....	7
3.2.	Baterije i vozila.....	7
3.3.	Ambalaže	8
3.4.	Plastika	9
3.5.	Tekstil.....	10
3.6.	Građevinarstvo i zgrade.....	11
3.7.	Hrana, voda i hranjive tvari	12
4.	MANJE OTPADA, VEĆA VRIJEDNOST	12
4.1.	Bolja politika o otpadu kao potpora kružnosti i sprečavanju nastanka otpada	12
4.2.	Jačanje kružnosti u okruženju bez toksina	13
4.3.	Stvaranje funkcionalnog tržišta EU-a za sekundarne sirovine	14
4.4.	Pitanje izvoza otpada iz EU-a.....	14
5.	KORIST OD NAČELA KRUŽNOSTI ZA LJUDE, REGIJE I GRADOVE	15
6.	MEĐUSEKTORSKE MJERE	16
6.1.	Kružnost kao preduvjet za klimatsku neutralnost	16
6.2.	Financijska strana procesa.....	16
6.3.	Poticanje tranzicije istraživanjem, inovacijama i digitalizacijom	17
7.	NAJVAŽNIJA ZALAGANJA NA GLOBALNOJ RAZINI	17
8.	PRAĆENJE NAPRETKA	18
9.	ZAKLJUČAK	19

1. UVOD

Planet Zemlja samo je jedan, ali do 2050. trošit ćemo kao da ih imamo tri¹. Očekuje se da će se u sljedećih četrdeset godina globalna potrošnja materijala kao što su biomasa, fosilna goriva, metali i minerali udvostručiti², a godišnja proizvodnja otpada povećati za 70 % do 2050.³

Budući da polovina ukupnih emisija stakleničkih plinova te više od 90 % gubitka biološke raznolikosti i nestašice vode proizlaze iz ekstrakcije i prerade resursa, **europskim zelenim planom**⁴ pokrenuta je usklađena strategija za klimatski neutralno, resursno učinkovito i konkurentno gospodarstvo. **Proširenjem kruznoga gospodarstva s predvodnika i na ostale gospodarske aktere** znatno će se doprinijeti postizanju **klimatske neutralnosti do 2050. i odvajanju gospodarskog rasta od upotrebe resursa**. Osim toga, tako će se osigurati da EU dugoročno ostane konkurentan i da nijedan dionik ne bude zapostavljen.

Kako bi se te težnje ostvarile, **EU treba ubrzati tranziciju na model regenerativnog rasta koji planetu vraća više nego što od njega uzima** te nastojati **potrošnju resursa dovesti u granice mogućnosti planeta**, što znači **smanjiti potrošački učinak i u sljedećem desetljeću udvostručiti stopu kružne upotrebe materijala**.

Suradnja na uspostavi okvira za održive proizvode dat će **poduzećima** nove mogućnosti u EU-u i šire. Takva **napredna i nepovratna tranzicija na održiv gospodarski sustav** neizostavan je dio **nove industrijske strategije EU-a**. Na temelju nedavne studije procjenjuje se da se primjenom načela kruznoga gospodarstva u cijelom gospodarstvu EU-a može ostvariti povećanje BDP-a EU-a od dodatnih 0,5 % do 2030., čime bi se stvorilo oko 700 000 novih radnih mjesta⁵. Postoji jasan poslovni model i za pojedinačna poduzeća: budući da u prosjeku 40 % potrošnje proizvodnih poduzeća u EU-u odlazi na materijale, modeli zatvorene petlje mogu im pomoći povećati profitabilnost te ih zaštititi od fluktuacija cijena resursa.

Na temelju jedinstvenog tržišta i potencijala digitalnih tehnologija kružno gospodarstvo može **ojačati industrijsku bazu EU-a** te **potaknuti osnivanje poduzeća i poduzetništvo među MSP-ovima**. Inovativni modeli koji se temelje na bliskijem odnosu s kupcima, masovnoj personalizaciji, ekonomiji dijeljenja i suradnje te digitalnim tehnologijama kao što su internet stvari, veliki podaci, lanci blokova i umjetna inteligencija ubrzat će tranziciju na kružno gospodarstvo, dematerijalizaciju našeg gospodarstva te smanjenje ovisnosti Europe o primarnim sirovinama.

Kružno gospodarstvo **građanima** će donijeti **visokokvalitetne, funkcionalne i sigurne proizvode koji su učinkoviti i cjenovno pristupačni**, duže traju i mogu se ponovno upotrijebiti, popraviti i visokokvalitetno reciklirati. Čitav **niz novih održivih usluga**, modela „proizvod kao usluga” i digitalnih rješenja povećat će kvalitetu života građana, stvoriti inovativna radna mjesta te modernizirati znanje i vještine.

U ovom akcijskom planu za kružno gospodarstvo predviđen je program usmjeren na budućnost kojim će se u suradnji s gospodarskim akterima, potrošačima,

¹ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-consumption-production/>

² OECD (2018.), *Global Material Resources Outlook to 2060* (Globalni izgledi za materijalne resurse do 2060.).

³ Svjetska banka (2018.), *What a Waste 2.0: A Global Snapshot of Solid Waste Management to 2050*.

⁴ COM(2019) 640 final.

⁵ Cambridge Econometrics, Trinomics, and ICF (2018.), *Impacts of circular economy policies on the labour market* (Utjecaj politika kruznog gospodarstva na tržište rada).

građanima i organizacijama civilnog društva ostvariti čišća i konkurentnija Europa. Njime se nastoji ubrzati korjenita promjena koja se zahtijeva u europskom zelenom planu te unaprijediti mjere za kružno gospodarstvo koje se provode od 2015.⁶ Ovim će se planom regulatorni okvir pojednostavniti i prilagoditi održivoj budućnosti, ostvarit će se najveći mogući broj prilika koje nudi tranzicija te će se opterećenje za građane i poduzeća svesti na najmanju moguću mjeru.

U planu se predstavlja skup međusobno povezanih inicijativa za uspostavu **čvrstog i usklađenog okvira politike u kojem će održivi proizvodi, usluge i poslovni modeli postati standard** te će se **obraci potrošnje transformirati tako da se otpad ni ne proizvodi.** Taj će se okvir politike o proizvodima uvoditi postupno, pri čemu će prioritet biti lanci vrijednosti ključnih proizvoda. Uvest će se i dodatne mjere kojima će se osigurati **smanjenje proizvodnje otpada te dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta EU-a za visokokvalitetne sekundarne sirovine.** Ojačat će se i kapaciteti EU-a za preuzimanje odgovornosti za vlastiti otpad.

Europa te korjenite promjene ne može ostvariti sama. EU će i dalje biti **predvodnik u prelasku na kružno gospodarstvo na globalnoj razini**⁷ te će upotrijebiti svoj utjecaj, stručnost i financijska sredstva za provedbu **ciljeva održivog razvoja do 2030.** Ovim se planom namjerava osigurati i da kružno gospodarstvo koristi građanima, regijama i gradovima, doprinosi klimatskoj neutralnosti te iskorištava potencijal istraživanja, inovacija i digitalizacije. U njemu se predviđa daljnji razvoj **pouzdanog okvira za praćenje** u svrhu mjerenja dobiti izvan okvira BDP-a.

2. OKVIR POLITIKE ZA ODRŽIVE PROIZVODE

2.1. Dizajn održivih proizvoda

Do 80 % učinka proizvoda na okoliš utvrđuje se u fazi dizajna⁸, ali **linearna narav procesa „uzmi-proizvedi-upotrijebi-baci” za proizvođače nije dovoljan poticaj da prijeđu na kružnu proizvodnju.** Velik broj proizvoda prebrzo se kviri i ne može se jednostavno ponovno upotrijebiti, popraviti ili reciklirati, a mnogi su i proizvedeni samo za jednokratnu upotrebu. Jedinstveno tržište istodobno je dovoljno veliko da EU može utvrditi globalne standarde za održivost proizvoda te utjecati na dizajn proizvoda i upravljanje lancima vrijednosti diljem svijeta.

Inicijativama i zakonodavstvom EU-a već su donekle obuhvaćeni određeni aspekti održivosti proizvoda, na obveznoj ili dobrovoljnoj osnovi. Konkretnije, Direktivom o ekološkom dizajnu⁹ uspješno su uređene energetska učinkovitost i određene kružne značajke proizvoda koji koriste energiju. Usporedno s time, instrumenti poput znaka za okoliš EU-a¹⁰ ili kriterija EU-a za zelenu javnu nabavu¹¹ imaju šire područje primjene, ali njihov je utjecaj ograničen zbog toga što se primjenjuju dobrovoljno. Točnije, **ne postoji sveobuhvatan skup zahtjeva** kojima bi se osiguralo da svi proizvodi koji se stavljaju na tržište EU-a budu sve održiviji i u skladu s načelom kružnosti.

⁶ COM(2015) 614 final.

⁷ SWD(2020) 100.

⁸ <https://op.europa.eu/hr/publication-detail/-/publication/4d42d597-4f92-4498-8e1d-857cc157e6db>

⁹ Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (SL L 285, 31.10.2009., str. 10.).

¹⁰ Uredba (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku za okoliš EU-a (SL L 27, 30.1.2010., str. 1.)

¹¹ https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

Kako bi **proizvodi bili usklađeni s klimatski neutralnim, resursno učinkovitim i kružnim gospodarstvom** te kako bi se smanjila proizvodnja otpada i osiguralo da rezultati koje postižu predvodnici održivosti postanu novi standard, Komisija će predložiti **zakonodavnu inicijativu politike za održive proizvode**.

U **središtu te zakonodavne inicijative** bit će proširenje područja primjene Direktive o ekološkom dizajnu na više od proizvoda koji koriste energiju kako bi se **okvir za ekološki dizajn mogao primijeniti na što širi raspon proizvoda i funkcionirati u skladu s načelima kružnosti**.

U okviru te zakonodavne inicijative i, prema potrebi, dopunskih zakonodavnih prijedloga Komisija će razmotriti utvrđivanje **načela održivosti** i drugih prikladnih načina za regulaciju sljedećih aspekata:

- poboljšanje **trajnosti proizvoda i mogućnosti za njihovu ponovnu uporabu, modernizaciju i popravak**, rješavanje prisutnosti **opasnih kemikalija** u proizvodima te povećanje **energetske i resursne učinkovitosti** proizvoda,
- povećanje **udjela recikliranog sadržaja u proizvodima** te osiguravanje njihove učinkovitosti i sigurnosti,
- omogućavanje **ponovne proizvodnje i visokokvalitetnog recikliranja**,
- smanjenje **ugličnog otiska i učinka na okoliš**,
- ograničavanje **jednokratne upotrebe** i sprečavanje **preranog zastarijevanja** proizvoda,
- uvođenje **zabrane uništavanja neprodane trajne robe**,
- poticanje modela „**proizvod kao usluga**” ili drugih modela u kojima **proizvođači zadržavaju vlasništvo nad proizvodom** ili odgovornost za njegovu funkcionalnost tijekom cijelog njegova životnog ciklusa,
- mobilizacija potencijala za **digitalizaciju** informacija o proizvodima, uključujući rješenja kao što su **digitalne putovnice, oznake i vodeni žigovi**,
- nagrađivanje proizvoda na temelju njihovih **razina uspješnosti u pogledu održivosti**, uključujući povezivanje visokih razina uspješnosti s poticajima.

Prioritet će se dati proizvodima utvrđenima u kontekstu lanaca vrijednosti iz ovog akcijskog plana, kao što su elektronički uređaji, proizvodi IKT-a i tekstilni proizvodi, ali i **namještaj i široko upotrebljavani međuproizvodi**, kao što su čelik, cement i kemikalije. Dodatne skupine proizvoda utvrdit će se na temelju njihova učinka na okoliš i potencijala za uvođenje kružnih rješenja.

Ova zakonodavna inicijativa i svi drugi komplementarni regulatorni ili dobrovoljni pristupi razvit će se tako da se **poboljša usklađenost s postojećim instrumentima kojima se reguliraju proizvodi u različitim fazama njihova životnog ciklusa**. Komisija želi da **načela održivosti proizvoda usmjeravaju širi razvoj politika i zakonodavstva u budućnosti**. Osim toga, Komisija će povećati djelotvornost postojećeg okvira za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju, uključujući brzo donošenje i provedbu novog plana rada za ekološki dizajn i označivanje energetske učinkovitosti u razdoblju 2020.–2024. za pojedinačne skupine proizvoda.

U sklopu revizije Direktive o ekološkom dizajnu te u daljnjem radu na određenim skupinama proizvoda, u okviru ekološkog dizajna ili drugih instrumenata, prema potrebi će se razvijati kriteriji i pravila utvrđeni na temelju Uredbe o znaku za okoliš EU-a,

pristupa za mjerenje ekološkog otiska proizvoda¹² i kriterija EU-a za zelenu javnu nabavu. Komisija će razmotriti uvođenje obveznih zahtjeva za povećanje održivosti ne samo robe, već i usluga. Pomno će se razmotriti i mogućnost uvođenja zahtjeva povezanih sa socijalnim aspektima i aspektima očuvanja okoliša duž lanca vrijednosti, od proizvodnje do kraja životnog vijeka proizvoda, među ostalim u kontekstu pravila WTO-a. Naprimjer, osiguravanje pristupačnosti određenih proizvoda i usluga¹³ uz doprinos socijalnoj uključenosti može pogodovati trajnosti proizvoda i mogućnosti njihove ponovne uporabe.

Nadalje, kako bi poduprla **stvarnu i učinkovitu primjenu** novog okvira za održive proizvode, Komisija će:

- uspostaviti zajednički **europski podatkovni prostor za pametne kružne aplikacije**¹⁴ s podacima o lancima vrijednosti i informacijama o proizvodima,
- u suradnji s nacionalnim tijelima pojačati **provedbu primjenjivih zahtjeva u pogledu održivosti** za proizvode koji se stavljaju na tržište EU-a, posebno u okviru **usklađenih inspekcija i mjera za nadzor tržišta**.

2.2. Jačanje položaja potrošača i javnih naručitelja

Jačanje položaja potrošača i omogućivanje uštede troškova ključni su elementi okvira politike za održive proizvode. Kako bi privukla potrošače da sudjeluju u kružnom gospodarstvu, Komisija će predložiti reviziju prava EU-a o zaštiti potrošača kojom će osigurati da **potrošači u trenutku prodaje dobiju pouzdane i relevantne informacije o proizvodima**, uključujući informacije o **životnom vijeku** proizvoda i **dostupnosti usluga popravka, rezervnih dijelova i priručnika za popravak**. Komisija će razmotriti i dodatno **jačanje zaštite potrošača od manipulativnog zelenog marketinga i preuranjenog zastarijevanja** te uspostavu minimalnih zahtjeva za **oznake/logotipe o održivosti i alate za informiranje**.

Osim toga, Komisija će raditi na **uvođenju novog „prava na popravak“** i razmotriti uvođenje **novih horizontalnih stvarnih prava za potrošače**, npr. u pogledu dostupnosti rezervnih dijelova ili pristupa popravku i, za IKT i elektroničke uređaje, uslugama ažuriranja. Kad je riječ o ulozi **jamstava** u usklađivanju proizvoda s načelima kružnosti, Komisija će razmotriti moguće izmjene i u kontekstu revizije Direktive 2019/771¹⁵.

Komisija će predložiti i da **poduzeća potkrijepe svoje tvrdnje o prihvatljivosti za okoliš** primjenom metoda za mjerenje ekološkog otiska proizvoda i organizacija. Testirat će integraciju tih metoda u dodjelu znaka za okoliš EU-a i u to sustavnije uključivati trajnost, mogućnost recikliranja i udio recikliranog sadržaja u kriterije za dodjelu oznaka za okoliš EU-a.

Kupovna moć javnih tijela čini 14 % BDP-a EU-a i može služiti kao snažan pokretač potražnje za održivim proizvodima. Kako bi iskoristila taj potencijal, Komisija će predložiti **minimalne obvezne kriterije za zelenu javnu nabavu (GPP) i s njima povezane ciljeve u sektorskom zakonodavstvu** te postupno uvesti **obvezu**

¹² https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/PEFCR_OEFSR_en.htm

¹³ Direktiva (EU) 2019/882 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o zahtjevima za pristupačnost proizvoda i usluga (SL L 151, 7.6.2019., str. 70).

¹⁴ COM(2020) 67 final.

¹⁵ Direktiva (EU) 2019/771 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2019. o određenim aspektima ugovora o kupoprodaji robe (SL L 136, 22.5.2019., str. 28.).

izvješćivanja radi praćenja primjene zelene javne nabave bez stvaranja neopravdanog administrativnog opterećenja za javne naručitelje. Nadalje, Komisija će nastaviti podupirati izgradnju kapaciteta uz pomoć smjernica, osposobljavanja i širenja dobrih praksi te poticanjem javnih naručitelja na sudjelovanje u inicijativi „**Javni naručitelji za klimu i okoliš**”, koja će olakšati razmjene informacija među naručiteljima koji su se obvezali na provedbu zelene javne nabave.

2.3. Načela kružnosti u proizvodnim postupcima

Kružnost je bitan element šire tranzicije industrije na klimatsku neutralnost i dugoročnu konkurentnost. Ona može donijeti znatne uštede materijala duž lanaca vrijednosti i u okviru proizvodnih postupaka, stvoriti dodanu vrijednost i otvoriti gospodarske prilike. U sinergiji s ciljevima industrijske strategije¹⁶ Komisija će sljedećim aktivnostima omogućiti veću kružnost u industriji:

- ocijenit će mogućnosti za daljnje promicanje kružnosti u industrijskim procesima u kontekstu revizije **Direktive o industrijskim emisijama**¹⁷, uključujući integraciju praksi kružnog gospodarstva u buduće referentne dokumente o najboljim raspoloživim tehnikama,
- olakšat će industrijsku simbiozu razvojem **sustava izvješćivanja i certificiranja koje predvodi industrija** te će omogućiti provedbu industrijske simbioze,
- podupirat će **održive kružne biosektore** provedbom akcijskog plana za biogospodarstvo¹⁸,
- promicat će uporabu **digitalnih tehnologija za praćenje i sljedivost resursa**,
- promicat će uvođenje zelenih tehnologija preko sustava pouzdane provjere tako što će **registrirati program EU-a za provjeru tehnologija zaštite okoliša** kao certifikacijski žig EU-a.

Novom **strategijom za MSP-ove**¹⁹ poticat će se kružna industrijska suradnja među MSP-ovima koja se temelji na osposobljavanju, savjetovanju u okviru Europske poduzetničke mreže za suradnju klastera te prijenosu znanja putem Europskog centra znanja za učinkovitu uporabu resursa.

3. LANCI VRIJEDNOSTI KLJUČNIH PROIZVODA

Zbog izazova koji za održivost predstavljaju lanci vrijednosti ključnih proizvoda nužno je poduzeti hitne, sveobuhvatne i usklađene mjere. Te će mjere biti sastavni dio okvira politike za održive proizvode opisanog u odjeljku 2. One će doprinijeti odgovoru na klimatsku krizu i doprinijeti industrijskoj strategiji EU-a, kao i budućim strategijama za biološku raznolikost i šume te strategiji „od polja do stola”. U okviru upravljanja sektorskim mjerama Komisija će blisko surađivati s dionicima ključnih lanaca vrijednosti na prepoznavanju i uklanjanju prepreka širenju tržišta za kružne proizvode.

---

¹⁶ COM(2020) 102.

¹⁷ Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17.).

¹⁸ COM(2018) 763 final.

¹⁹ COM(2020) 103.

3.1. Elektronika i IKT

Sektor električne i elektroničke opreme jedan je od tokova otpada s najbržim rastom u EU-u, čija godišnja stopa rasta trenutno iznosi 2 %. Procjenjuje se da se u EU-u reciklira manje od 40 % elektroničkog otpada²⁰. Vrijednost se gubi ako se potpuno ili djelomično funkcionalni proizvodi odbacuju jer se ne mogu popraviti, ne može im se zamijeniti baterija, više ne podržavaju novi softver ili se materijali ugrađeni u proizvode ne oporabljuju. Oko dvije trećine Europljana htjele bi moći duže upotrebljavati svoje digitalne uređaje, pod uvjetom da produžena upotreba ne utječe znatno na rad uređaja²¹.

Kao odgovor na te izazove Komisija će predstaviti „**Inicijativu za kružnu elektroniku**”, kojom će mobilizirati postojeće i nove instrumente. U skladu s novim okvirom politike za održive proizvode, u toj će se inicijativi promicati dulji životni vijek proizvoda te će ona sadržavati, među ostalim, sljedeće mjere:

- regulatorne mjere za elektroniku i proizvode IKT-a, uključujući **mobilne telefone, tablete i prijenosna računala** u okviru Direktive o ekološkom dizajnu kako bi se uređaji dizajnirali imajući na umu energetska učinkovitost, trajnost i mogućnosti popravka, ažuriranja, održavanja, ponovne uporabe i recikliranja. Više pojedinosti o tome utvrdit će se u skorašnjem planu rada za ekološki dizajn. **Pisači i potrošni materijal kao što su tintni ulošci** bit će obuhvaćeni tim mjerama, osim ako taj sektor u sljedećih šest mjeseci ne postigne ambiciozan dobrovoljni sporazum,
- usmjeravanje na elektroniku i IKT kao **prioritetni sektor za provedbu „prava na popravak”**, uključujući pravo na ažuriranje zastarjelih softvera,
- regulatorne mjere za **punjače za mobilne telefone i slične uređaje**, uključujući **uvođenje jedinstvenog punjača**, poboljšanje trajnosti kabela za punjenje i poticaje za odvajanje kupovine punjača od kupovine novih uređaja,
- poboljšanje sakupljanja i obrade otpadne električne i elektroničke opreme²², uključujući razmatranje mogućnosti za **sustav za povrat ili otkup starih mobilnih telefona, tableta i punjača na razini EU-a**,
- reviziju propisa EU-a o **ograničenjima za opasne tvari u električnoj i elektroničkoj opremi**²³ i smjernice za bolju usklađenost s relevantnim zakonodavstvom, uključujući Uredbu REACH²⁴ i zakonodavstvo o ekološkom dizajnu.

3.2. Baterije i vozila

Održive baterije i vozila podupiru mobilnost budućnosti. Radi brzog napretka u povećanju održivosti novog lanca vrijednosti baterija za elektromobilnost te kao poticaj kružnom potencijalu svih baterija Komisija će ove godine predložiti **novi regulatorni okvir za baterije**. Taj će se zakonodavni prijedlog temeljiti na evaluaciji Direktive o baterijama²⁵ i na radu Saveza za baterije, uzimajući u obzir sljedeće elemente:

²⁰ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=t2020_rt130&plugin=1

²¹ Posebno izvješće Eurobarometra br. 503, siječanj 2020.

²² Direktiva 2012/19/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o otpadnoj električnoj i elektroničkoj opremi (OEEO) (SL L 197, 24.7.2012., str. 38.).

²³ Direktiva 2011/65/EU o ograničenju uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi (SL L 174, 1.7.2011., str. 88.)

²⁴ Uredba (EZ) br. 1907/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH) i osnivanju Europske agencije za kemikalije (SL L 396, 30.12.2006., str. 1.).

²⁵ Direktiva 2006/66/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. rujna 2006. o baterijama i akumulatorima i o otpadnim baterijama i akumulatorima te stavljanju izvan snage Direktive 91/157/EEZ (SL L 266, 26.9.2006., str. 1.).

- **pravila o recikliranom sadržaju** i mjere za poboljšanje **stopa sakupljanja i recikliranja svih baterija**, osiguravanje **oporabe vrijednih materijala** i pružanje **smjernica potrošačima**,
- pronalazak rješenja za **nepunjive baterije** kako bi se postupno ukinula njihova upotreba u slučajevima u kojima postoje alternative,
- **zahtjeve za održivost i transparentnost kad je riječ o baterijama**, pri čemu će se uzeti u obzir npr. ugljični otisak proizvodnje baterija, etička nabava sirovina i sigurnost opskrbe te će se olakšati ponovna uporaba, prenamjena i recikliranje.

Komisija će predložiti i reviziju propisa o **otpadnim vozilima**²⁶ kako bi se promicali kružniji poslovni modeli **povezivanjem problema u dizajnu sa zbrinjavanjem vozila na kraju njihova životnog vijeka**, pri čemu će se razmotriti **propisi o obveznom udjelu recikliranog sadržaja u određenim materijalima sastavnih dijelova** te će se **povećati učinkovitost recikliranja**. Osim toga, Komisija će razmotriti koje su najučinkovitije mjere za osiguranje sakupljanja **otpadnih ulja** i njihove obrade kako bi bila prihvatljiva za okoliš.

Šira perspektiva buduće **sveobuhvatne europske strategije za održivu i pametnu mobilnost** uključivat će poboljšanje sinergija s tranzicijom na kružno gospodarstvo, posebno primjenom rješenja za „proizvode kao usluge” kako bi se smanjila potrošnja primarnih sirovina, upotrebljavala održiva alternativna goriva, poboljšala upotreba infrastrukture i vozila, povećali stope popunjenosti vozila i faktori opterećenja te smanjili proizvodnja otpada i onečišćenje.

3.3. Ambalaže

Količina materijala koji se upotrebljavaju za ambalaže konstantno raste te je 2017. zabilježena rekordna količina ambalažnog otpada – 173 kg po stanovniku. Kako bi se do 2030. osiguralo da se sva ambalaža na tržištu EU-a može ponovno upotrijebiti ili reciklirati na gospodarski održiv način, Komisija će revidirati Direktivu 94/62/EZ²⁷ kako bi **postrožila obvezne zahtjeve za ambalaže** koje se mogu stavljati na tržište EU-a i kako bi razmotrila uvođenje drugih mjera, s naglaskom na:

- **smanjenju (prekomjernog) ambalažnog i ambalažnog otpada**, uključujući utvrđivanje ciljeva i drugih mjera za sprečavanje nastanka otpada,
- poticanju **dizajna za ponovnu uporabu i mogućnost recikliranja ambalaže**, uključujući razmatranje ograničenja uporabe nekih materijala za određene primjene, posebice kad je moguće upotrijebiti alternativne sustave ili proizvode koji se mogu ponovno upotrijebiti ili kad je moguće sigurno rukovanje potrošnom robom bez ambalaže,
- razmatranju **smanjenja složenosti ambalažnih materijala**, uključujući broj korištenih materijala i polimera.

U okviru inicijative za usklađivanje sustava odvojenog sakupljanja navedene u odjeljku 4.1. Komisija će ocijeniti izvedivost **označivanja** na razini EU-a **kojim bi se olakšalo ispravno odvajanje ambalažnog otpada na izvoru**.

²⁶ Direktiva 2000/53/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2000. o otpadnim vozilima (SL L 269, 21.10.2000., str. 34.).

²⁷ Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 94/62/EZ od 20. prosinca 1994. o ambalaži i ambalažnom otpadu (SL L 365, 31.12.1994., str. 10.).

Komisija će utvrditi i **propise za sigurno recikliranje** plastičnih materijala osim PET-a u materijale koji dolaze u dodir s hranom.

Komisija će također strogo pratiti i podupirati provedbu zahtjeva iz Direktive o vodi za piće kako bi **pitka voda iz slavine bila dostupna na javnim mjestima**, čime će se smanjiti potreba za vodom u bocama i spriječiti proizvodnja ambalažnog otpada.

3.4. Plastika

Strategija EU-a za plastiku u kružnom gospodarstvu²⁸ pokrenula je sveobuhvatan skup inicijativa kao odgovor na problem koji znatno zabrinjava javnost. Međutim, budući da se očekuje da će se potrošnja plastike u sljedećih 20 godina udvostručiti, Komisija će poduzeti daljnje ciljane mjere za suočavanje s izazovima u smislu održivosti koje predstavlja taj sveprisutni materijal te će nastaviti promicati usklađen pristup rješavanju problema onečišćenja plastikom na globalnoj razini, kako je opisano u odjeljku 7.

Kako bi proširila upotrebu reciklirane plastike i doprinijela održivijoj uporabi plastike, Komisija će predložiti **obvezne zahtjeve za reciklirani sadržaj i mjere za smanjenje otpada za ključne proizvode kao što su ambalaža, građevinski materijali i vozila**, pri čemu će uzeti u obzir i aktivnosti Saveza za kružnu plastiku.

Osim mjera za smanjenje onečišćivanja okoliša plastičnim otpadom, Komisija će se usredotočiti i na problem **prisutnosti mikroplastike u okolišu**:

- **ograničit će namjerno dodavanje mikroplastike** i peleta uzimajući u obzir mišljenje Europske agencije za kemikalije,
- razvit će **označivanje, standardizaciju, certifikaciju i regulatorne mjere** za nenamjerno ispuštanje mikroplastike, uključujući mjere za povećanje **hvatanja mikroplastike** u svim relevantnim fazama životnog ciklusa proizvoda,
- razradit će i uskladiti metode za **mjerenje količine nenamjerno ispuštene mikroplastike**, posebno iz guma i tekstila, te će prikupljati usklađene podatke o koncentracijama mikroplastike u morskoj vodi,
- nadoknadit će nedostatke **znanstvenih spoznaja o riziku** od mikroplastike i njezinu **pojavljivanju** u okolišu, vodi za piće i hrani.

Osim toga, Komisija će se suočiti s novim izazovima u pogledu održivosti razvijanjem **okvira politike o**

- **nabavi, označivanju i uporabi biološke plastike** na temelju ocjene stvarne koristi za okoliš dobivene upotrebom bioloških sirovina, koja će biti veća od smanjenje upotrebe fosilnih resursa,
- **upotrebi biorazgradive plastike ili plastike koja se može kompostirati** na temelju ocjene koristi za okoliš od upotrebe tih vrsta plastike te ocjene kriterija za njihovu upotrebu. Nastojat će osigurati da označivanje proizvoda oznakama „biorazgradiv” ili „može se kompostirati” ne zavarava potrošače tako da te proizvode odlažu na način kojim se okoliš onečišćuje plastikom zbog neprimjerenih okolišnih uvjeta ili nedovoljnog vremena za razgradnju.

---

²⁸ COM(2018) 28 final.

Komisija će osigurati pravodobnu provedbu nove Direktive o **plastičnim proizvodima za jednokratnu upotrebu** i ribolovnom alatu²⁹ kako bi riješila problem onečišćenja mora plastikom te istodobno zaštitila jedinstveno tržište, posebno s obzirom na:

- usklađeno tumačenje proizvoda obuhvaćenih Direktivom,
- označivanje proizvoda kao što su duhan, čaše za napitke i vlažne maramice te osiguravanje uvođenja čepova koji će biti spojeni s bocama kako bi se spriječilo onečišćivanje okoliša smećem,
- razvoj prvih propisa o mjerenju recikliranog sadržaja u proizvodima.

3.5. Tekstil

Nakon hrane, stanovanja i prijevoza, tekstil je četvrta najintenzivnija kategorija kad je riječ o uporabi primarnih sirovina i vode, a peta kad je riječ o emisijama stakleničkih plinova³⁰. Procjenjuje se da se manje od 1 % sveg tekstila diljem svijeta reciklira u novi tekstil³¹. Tekstilni sektor EU-a, koji uglavnom čine MSP-ovi, počeo se oporavljati nakon dugog razdoblja restrukturiranja, ali 60 % vrijednosti odjeće u EU-u proizvodi se izvan EU-a.

U kontekstu složenosti tekstilnog lanca vrijednosti, kako bi se suočila s tim izazovima, Komisija će predložiti **sveobuhvatnu strategiju EU-a za tekstil**, koja će se temeljiti na informacijama dobivenima od industrije i drugih dionika. Tom će se strategijom nastojati ojačati industrijska konkurentnost i inovacije u sektoru tekstila, potaknuti tržište EU-a za održive i kružne tekstilne proizvode, uključujući tržište za ponovnu uporabu, riješiti problem brze mode i potaknuti novi poslovni modeli. To će se postići sveobuhvatnim skupom mjera, uključujući:

- primjenu **novog okvira za održive proizvode** iz odjeljka 2. na tekstil, uključujući razvoj **mjera za ekološki dizajn** kako bi se osiguralo da se tekstilni proizvodi usklade s načelima kružnosti, odnosno kako bi se osigurala upotreba sekundarnih sirovina, uklonile štetne kemikalije te **ojačao položaj poduzeća i privatnih potrošača kako bi se mogli odlučiti za održive tekstile i imati neometan pristup uslugama ponovne upotrebe i popravka**,
- poboljšanje poslovnog i regulatornog okruženja za održive i kružne tekstilne proizvode u EU-u, posebno davanjem **poticaja i potpore modelima „proizvoda kao usluga”, kružnim materijalima i proizvodnim procesima** te povećanjem transparentnosti **međunarodnom suradnjom**,
- smjernice za postizanje **visokih stopa odvojenog sakupljanja tekstilnog otpada**, koje države članice moraju osigurati do 2025.,
- poticaje za **razvrstavanje, ponovnu uporabu i recikliranje tekstila**, uključujući s pomoću **inovacija, poticanja industrijske primjene i regulatornih mjera** kao što je proširena odgovornost proizvođača.

---

²⁹ Direktiva (EU) 2019/904 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o smanjenju utjecaja određenih plastičnih proizvoda na okoliš (SL L 155, 12.6.2019., str. 1.).

³⁰ Informativno izvješće Europske agencije za okoliš, studeni 2019.

³¹ Ellen McArthur Foundation (2017.), *A new Textiles Economy* (Novo tekstilno gospodarstvo).

3.6. Građevinarstvo i zgrade

Izgrađeni okoliš znatno utječe na mnoge sektore gospodarstva, lokalna radna mjesta i kvalitetu života. On crpi velike količine resursa i na njega se troši oko 50 % svih ekstrahiranih materijala. Građevinski sektor proizvodi više od 35 % ukupnog otpada u EU-u³². Procjenjuje se da 5–12 % ukupnih nacionalnih emisija stakleničkih plinova čine emisije iz ekstrakcije materijala, proizvodnje građevnih proizvoda te izgradnje i obnove zgrada³³. Veća učinkovitost materijala mogla bi smanjiti te emisije za 80 %³⁴.

Kako bi se iskoristio potencijal za povećanje učinkovitosti materijala i smanjili utjecaji na klimu, Komisija će pokrenuti novu **sveobuhvatnu strategiju za održivi izgrađeni okoliš**. Tom će strategijom osigurati horizontalnu usklađenost relevantnih područja politike kao što su klima, energetika i učinkovitost resursa, gospodarenje građevinskim otpadom i otpadom od rušenja, pristupačnost, digitalizacija i vještine. U njoj će se promovirati načela kružnosti tijekom životnog ciklusa zgrada tako što će se:

- usmjeriti na stupanj održivosti građevnih proizvoda u kontekstu revizije **Uredbe o građevnim proizvodima**³⁵, uključujući moguće uvođenje **zahtjeva za reciklirani sadržaj** za određene građevne proizvode, uzimajući u obzir njihovu sigurnost i funkcionalnost,
- promovirati mjere za poboljšanje trajnosti i prilagodljivosti izgrađene imovine u skladu s načelima kružnog gospodarstva za projektiranje zgrada³⁶ te razviti **digitalne očevidnike** za zgrade,
- upotrebljavati okvir za izvješćivanje Level(s)³⁷ radi **integracije procjene životnog ciklusa u javnu nabavu i okvir EU-a za održivo financiranje** te razmotriti primjerenost određivanja ciljeva za smanjenje emisija ugljika i potencijala za skladištenje ugljika,
- razmotriti revizija **ciljeva uporabe materijala utvrđenih u zakonodavstvu EU-a o građevinskom otpadu i njegovim frakcijama specifičnima za materijale**,
- promovirati inicijative za **smanjenje prekrivanja tla**, obnovu napuštenih ili neiskorištenih kontaminiranih industrijskih područja te povećanje sigurne, održive i kružne uporabe **iskopanih tala**.

Nadalje, **inicijativa „val obnove“** najavljena u europskom zelenom planu, kojom se namjerava znatno poboljšati energetska učinkovitost u EU-u, provest će se u skladu s načelima kružnog gospodarstva, konkretnije produženjem životnog ciklusa zgrada i poboljšanjem njihove učinkovitosti tijekom cijelog životnog ciklusa. U okviru revizije ciljeva uporabe za građevinski otpad i otpad od rušenja Komisija će obratiti posebnu pažnju na izolacijske materijale, čiji se tok otpada povećava.

³² Podaci Eurostata za 2016.

³³ <https://www.boverket.se/sv/byggande/hallbart-byggande-och-forvaltning/miljoindikatorer---aktuellt-status/vaxthusgaser/>

³⁴ Hertwich, E., Lifset, R., Pauliuk, S., Heeren, N., IRP, (2020.), *Resource Efficiency and Climate Change: Material Efficiency Strategies for a Low-Carbon Future* (Učinkovitost resursa i klimatske promjene: strategije za učinkovitost materijala i niskougljičnu budućnost).

³⁵ Uredba (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. o utvrđivanju usklađenih uvjeta za stavljanje na tržište građevnih proizvoda i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/106/EEZ (SL L 88, 4.4.2011., str. 5.).

³⁶ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/39984>

³⁷ <https://ec.europa.eu/environment/eussd/buildings.htm>

3.7. Hrana, voda i hranjive tvari

Kružno gospodarstvo može znatno smanjiti negativne posljedice ekstrakcije i upotrebe resursa za okoliš te doprinijeti obnovi biološke raznolikosti i prirodnog kapitala u Europi. Biološki resursi ključan su doprinos gospodarstvu EU-a te će u budućnosti imati sve važniju ulogu. Komisija će nastojati osigurati održivost obnovljivih materijala na biološkoj osnovi, među ostalim provedbom mjera u skladu sa strategijom i akcijskim planom za biogospodarstvo.

Iako lanac vrijednosti prehrambenih proizvoda uzrokuje znatan pritisak na resurse i okoliš, procjenjuje se da se u EU-u izgubi ili baci 20 % ukupne proizvedene hrane. Stoga će u skladu s ciljevima održivog razvoja i u okviru revizije Direktive 2008/98/EZ³⁸, spomenute u odjeljku 4.1., Komisija predložiti cilj **smanjenja rasipanja hrane** kao jednu od ključnih mjera u okviru buduće strategije EU-a „od polja do stola”, kojom će se obuhvatiti čitav lanac vrijednosti hrane.

Komisija će razmotriti i posebne mjere za povećanje održivosti distribucije i potrošnje hrane. U okviru inicijative za održive proizvode Komisija će pokrenuti analize za utvrđivanje područja primjene zakonodavne inicijative o ponovnoj uporabi kako bi se **jednokratne ambalaže, stolni proizvodi i pribor za jelo u prehrambenim uslugama zamijenili proizvodima koji se mogu ponovno upotrijebiti**.

Novom uredbom o ponovnoj uporabi vode potaknut će se primjena kružnih načela na ponovnu uporabu vode u poljoprivredi. Komisija će **olakšati ponovnu uporabu vode i njezinu učinkovitost, među ostalim u industrijskim procesima**.

Osim toga, razvit će **integrirani plan upravljanja hranjivim tvarima** kako bi se osigurala održivija primjena hranjivih tvari i potaknula tržišta za oporabljene hranjive tvari. Komisija će razmotriti i **reviziju direktiva o pročišćavanju otpadnih voda i mulju** te će ocijeniti **prirodne načine za uklanjanje hranjivih tvari kao što su alge**.

4. MANJE OTPADA, VEĆA VRIJEDNOST

4.1. Bolja politika o otpadu kao potpora kružnosti i sprečavanju nastanka otpada

Unatoč nastojanjima na razini EU-a i na nacionalnoj razini, količina otpada koji proizvodimo ne smanjuje se. Godišnja proizvodnja otpada iz svih gospodarskih aktivnosti u EU-u iznosi oko 2,5 milijarde tona, ili 5 tona po glavi godišnje, a svaki građanin u prosjeku proizvede gotovo pola tone komunalnog otpada. U odvajanje stvaranja otpada od gospodarskog rasta trebat će uložiti velik trud duž cijelog lanca vrijednosti i u svakom kućanstvu.

Uvođenje politike za održive proizvode i njezino prenošenje u posebno zakonodavstvo (vidjeti odjeljke 2. i 3.) bit će ključno za postizanje napretka u sprečavanju nastanka otpada. Osim toga, moramo proširiti, ojačati i bolje provoditi propise EU-a o otpadu.

Ti su propisi od 1970-ih doprinijeli velikim poboljšanjima u gospodarenju otpadom, uz financijsku potporu EU-a. Međutim, potrebno ih je kontinuirano modernizirati kako se prilagodili kružnom gospodarstvu i digitalnom dobu. Kako je objašnjeno u odjeljku 3., revizija **zakonodavstva EU-a o baterijama, ambalažama, otpadnim vozilima i opasnim tvarima u elektroničkoj opremi** predložit će se s ciljem sprečavanja nastanka

---

³⁸ Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva (SL L 312, 22.11.2008., str. 3.).

otpada, povećanja recikliranog sadržaja, promicanja sigurnijih i čistih tokova otpada te osiguravanja visokokvalitetnog recikliranja.

Komisija će u kontekstu revizije Direktive 2008/98/EZ predložiti i **ciljeve smanjenja nastanka otpada** za konkretne tokove otpada u okviru šireg skupa mjera. Uz to će poboljšati provedbu nedavno donesenih zahtjeva za **programe proširene odgovornosti proizvođača**, davati poticaje te podupirati razmjenu informacija i dobrih praksi u recikliranju. Sve će to pomoći da se znatno smanji ukupna proizvodnja otpada i prepolovi **količina preostalog (nerecikliranog) komunalnog otpada do 2030.**

Visokokvalitetno recikliranje ovisi o djelotvornom odvojenom sakupljanju otpada. Kako bi građanima, poduzećima i javnim tijelima pomogla u razdvajanju otpada, Komisija će **predložiti usklađivanje sustava za odvojeno sakupljanje**. Konkretnije, tim će se prijedlogom obuhvatiti najdjelotvornije kombinacije modela za odvojeno prikupljanje otpada, gustoća i pristupačnost mjesta za odvojeno prikupljanje, uključujući javne prostore, s obzirom na regionalne i lokalne uvjete od gradova do najudaljenijih regija. Razmotrit će se i drugi aspekti koji olakšavaju sudjelovanje potrošača, kao što su jedinstvene boje kanti za smeće, usklađeni simboli za ključne vrste otpada, oznake proizvoda, informativne kampanje i gospodarski instrumenti. Nastojat će se standardizirati i upotrebljavati sustavi upravljanja kvalitetom kako bi se osigurala kvaliteta sakupljenog otpada koji je namijenjen za upotrebu u proizvodima, a posebno u materijalima koji dolaze u dodir s hranom.

Potreban je dodatan trud kako bi se državama članicama pružila potpora u gospodarenju otpadom. Postoji rizik da ih polovina neće ispuniti cilj smanjenja komunalnog otpada za 50 % do 2020. Kako bi potaknula reforme politika, Komisija će organizirati **razmjene na visokoj razini o kružnom gospodarstvu i otpadu** te će **pojačati suradnju s državama članicama, regijama i gradovima** radi što boljeg iskorištavanja sredstava EU-a. Prema potrebi, Komisija će iskoristiti i svoje provedbene ovlasti.

4.2. Jačanje kružnosti u okruženju bez toksina

Politikom i zakonodavstvom EU-a o kemikalijama, a posebno Uredbom REACH, potiče se prelazak na „sigurni dizajn kemikalija” postupnom zamjenom opasnih tvari radi bolje zaštite građana i okoliša. Međutim, sigurnost sekundarnih sirovina može biti ugrožena, npr. ako zabranjene tvari zaostanu u recikliranim sirovinama. Kako bi povećala povjerenje dionika u uporabu sekundarnih sirovina, Komisija će:

- podupirati razvoj rješenja za **visokokvalitetno sortiranje i uklanjanje kontaminanata iz otpada**, uključujući one koji su prisutni zbog slučajne kontaminacije,
- razviti **metodologije za smanjenje prisutnosti tvari koje predstavljaju rizik za zdravlje ili okoliš u recikliranim materijalima i od njih proizvedenim proizvodima**,
- surađivati s industrijom kako bi postupno razvila **usklađene sustave za praćenje informacija i upravljanje informacijama o tvarima** za koje se utvrdi da su posebno zabrinjavajuće te o drugim relevantnim tvarima, posebno onima s kroničnim učincima³⁹ i tvarima koje uzrokuju tehničke probleme za oporabu, a prisutne su duž lanaca opskrbe; utvrdit će **prisutnost tih tvari u otpadu** u sinergiji s mjerama iz okvira politike za

---

³⁹ Kako su utvrđene u skladu s Uredbom (EZ) br. 1907/2006 i Uredbom (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive 67/548/EEZ i Direktive 1999/45/EZ i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 (SL L 353, 31.12.2008., str. 1.)

održive proizvode i bazom podataka ECHA-e o proizvodima koji sadržavaju posebno zabrinjavajuće tvari,

- predložiti izmjene **prilogâ Uredbi o postojanim organskim onečišćujućim tvarima** u skladu sa znanstvenim i tehničkim napretkom i međunarodnim obvezama u okviru Stockholmske konvencije,
- poboljšati **razvrstavanje opasnog otpada i gospodarenje opasnim otpadom** kako bi se održali čisti tokovi recikliranja, uključujući daljnje usklađivanje s razvrstavanjem kemijskih tvari i smjesa prema potrebi.

Buduća **strategija o kemikalijama za održivost** dodatno će se usmjeriti na povezanost zakonodavstva o kemikalijama, proizvodima i otpadu te će se pojačati sinergije s kružnim gospodarstvom.

4.3. Stvaranje funkcionalnog tržišta EU-a za sekundarne sirovine

Sekundarne sirovine teško konkuriraju primarnim sirovinama zbog razloga koji se ne odnose samo na njihovu sigurnost, već i na učinkovitost, dostupnost i cijenu. Nizom mjera koje su predviđene u ovom planu, posebno uvođenjem zahtjeva za **reciklirani sadržaj** u proizvodima, doprinijet će se sprečavanju neusklađenosti između ponude i potražnje sekundarnih sirovina te osigurati neometano širenje sektora recikliranja u EU-u. Osim toga, kako bi uspostavila visoko funkcionalno unutarnje tržište za sekundarne sirovine, Komisija će:

- ocijeniti mogućnosti za dodatni razvoj **kriterija za prestanak statusa otpada za određene tokove otpada** na temelju praćenja primjene revidiranih pravila o prestanku statusa otpada i nusproizvodima u državama članicama te podupirati prekogranične inicijative za suradnju na usklađivanju nacionalnih kriterija za prestanak statusa otpada i nusproizvode,
- pojačati ulogu **standardizacije** na temelju tekuće procjene postojećeg rada u tom području na nacionalnoj, europskoj i međunarodnoj razini,
- pravodobno upotrebljavati ograničenja uporabe **posebno zabrinjavajućih tvari u proizvodima** ako se za upotrebu tih tvari treba dobiti odobrenje i istodobno nastaviti poboljšavati provedbu na granicama,
- ocijeniti izvedivost osnivanja **promatračke skupine za ključne sekundarne materijale na tržištu**.

4.4. Pitanje izvoza otpada iz EU-a

Na globalnom tržištu otpada događaju se znatne promjene. U proteklom desetljeću milijuni tona europskog otpada izvezeni su u zemlje izvan EU-a, često bez odgovarajućih planova za pravilnu obradu tog otpada. Izvoz otpada često negativno utječe na okoliš i zdravlje u zemljama odredišta te uzrokuje gubitak resursa i gospodarskih prilika za industriju recikliranja u EU-u. Nedavna ograničenja uvoza koja su uvele neke treće zemlje pokazala su da EU previše ovisi o obradi otpada u inozemstvu, ali i potaknula industriju recikliranja na povećanje svojeg kapaciteta i dodavanje vrijednosti otpadu u EU-u.

U tom kontekstu i uzimajući u obzir neriješeno pitanje nezakonitih pošiljki otpada, Komisija će poduzeti mjere kako bi **osigurala da EU ne prenosi svoje probleme s otpadom u treće zemlje**. Mjere u pogledu dizajna proizvoda, kvalitete i sigurnosti

sekundarnih materijala i jačanja tržišta trećih zemalja doprinijet će uspostavi standarda „**reciklirano u EU-u**” za kvalitetne sekundarne materijale.

Olakšavanje pripreme za ponovnu uporabu i recikliranje otpada u EU-u poboljšat će se temeljitom revizijom **propisa EU-a o pošiljkama otpada**⁴⁰. Tom će se revizijom nastojati i **ograničiti izvoz otpada koji ima štetan utjecaj na okoliš i zdravlje u trećim zemljama ili se može obraditi unutar EU-a**, s naglaskom na zemljama odredišta, problematičnim tokovima otpada, zabrinjavajućim vrstama postupanja s otpadom te izvršavanju propisa kako bi se spriječio nezakonit izvoz. Komisija će podupirati i mjere na multilateralnoj, regionalnoj i bilateralnoj razini u **borbi protiv kaznenih djela protiv okoliša, posebno u područjima nezakonitog izvoza i nezakonite trgovine**, pojačat će **kontrole nad pošiljkama otpada** i poboljšati održivo gospodarenje otpadom u tim zemljama.

5. KORIST OD NAČELA KRUŽNOSTI ZA LJUDE, REGIJE I GRADOVE

Od 2012. do 2018. broj radnih mjesta povezanih s kružnim gospodarstvom u EU-u povećao se za 5 % i dostigao brojku od 4 milijuna⁴¹. Može se očekivati da će primjena načela kružnosti imati pozitivan neto učinak na stvaranje radnih mjesta, pod uvjetom da radnici steknu vještine potrebne za zelenu tranziciju. Potencijal **socijalnog gospodarstva**, koje je predvodnik u stvaranju radnih mjesta povezanih s kružnim gospodarstvom, dodatno će se iskoristiti zahvaljujući uzajamnim koristima od potpore zelenoj tranziciji i jačanja socijalne uključenosti, posebno u okviru akcijskog plana za provedbu **europskog stupa socijalnih prava**⁴².

Komisija će osigurati da njezini instrumenti kojima se podupiru vještine i stvaranje radnih mjesta doprinesu i ubrzavanju tranzicije na kružno gospodarstvo, među ostalim u kontekstu ažuriranja **Programa vještina**, pokretanja **Pakta za vještine** u širokim partnerstvima s više dionika, te akcijskog plana za socijalnu ekonomiju. U okviru **Europskog socijalnog fonda plus** promicat će se daljnja ulaganja u sustave obrazovanja i osposobljavanja, cjeloživotno učenje i socijalne inovacije.

Komisija će iskoristiti i potencijal financijskih instrumenata i fondova EU-a kako bi poduprla potrebna ulaganja na regionalnoj razini i osigurala da sve regije ostvare korist od tranzicije. Osim informiranja javnosti, suradnje i izgradnje kapaciteta, **sredstvima kohezijske politike** pomoći će se regijama u provedbi strategija za kružno gospodarstvo i jačanju njihovih industrijskih struktura i lanaca vrijednosti. Rješenja kružnog gospodarstva bit će prilagođena **najudaljenijim regijama i otocima** zbog njihove ovisnosti o uvozu resursa, visokih stopa proizvodnje otpada zbog turizma te izvoza otpada. **Mehanizam za pravednu tranziciju**⁴³, predložen u okviru plana ulaganja za europski zeleni plan i programa InvestEU, moći će podupirati projekte usmjerene na kružno gospodarstvo.

Ključna pomoć gradovima pružit će se u okviru predložene **europske urbane inicijative, izazova za inteligentne gradove te inicijative za kružno gospodarstvo u gradovima i regijama**. Kružno gospodarstvo bit će među prioritetima inicijative „**Green City Accord**”.

⁴⁰ Uredba (EZ) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2006. o pošiljkama otpada (SL L 190, 12.7.2006., str. 1.).

⁴¹ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=cei_cie010&language=en

⁴² COM(2020) 14 final.

⁴³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/fs_20_39

Europska platforma dionika kružnog gospodarstva nastaviti će služiti kao forum za razmjenu informacija među dionicima.

6. MEĐUSEKTORSKE MJERE

6.1. Kružnost kao preduvjet za klimatsku neutralnost

Želimo li postići klimatsku neutralnost, moramo pojačati sinergije između kružnosti i smanjenja emisija stakleničkih plinova. Komisija će:

- analizirati mogućnosti za sustavno mjerenje **utjecaja kružnosti na ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu tim promjenama**,
- poboljšati **alate za modeliranje kako bi se iskoristile prednosti kružnog gospodarstva u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova** na razini EU-a i nacionalnoj razini,
- promicati jačanje **uloge kružnosti u budućim revizijama nacionalnih energetske i klimatskih planova** te, prema potrebi, u drugim klimatskim politikama.

Osim smanjenja emisija stakleničkih plinova, za ostvarenje klimatske neutralnosti bit će nužno i da se ugljik ukloni iz atmosfere, u gospodarstvu upotrebljava bez ispuštanja te skladišti na duža razdoblja. Uklanjanja ugljika mogu se temeljiti na prirodnim postupcima, uključujući obnovu ekosustava, zaštitu šuma, pošumljavanje, održivo gospodarenje šumama i sekvestraciju ugljika u poljoprivrednim tlima, ili na povećanoj kružnosti, npr. dugotrajnim skladištenjem ugljika u drvenoj građi, ponovnom uporabom ugljika i njegovim skladištenjem u proizvodima, npr. mineralizacijom u građevinskom materijalu.

Kako bi **potaknula primjenu uklanjanja ugljika i povećala kružnost ugljika** pridržavajući se ciljeva biološke raznolikosti, Komisija će razmotriti razvoj **regulatornog okvira za certifikaciju uklanjanja ugljika**, koji će se temeljiti na pouzdanom i transparentnom obračunu ugljika, radi praćenja i provjere njegova stvarnog uklanjanja.

6.2. Financijska strana procesa

Za ubrzavanje zelene tranzicije nužne su pažljive, ali odlučne mjere za usmjeravanje financiranja prema održivijim obrascima proizvodnje i potrošnje. Komisija u tom pogledu već poduzima niz inicijativa, uključujući **integraciju cilja kružnoga gospodarstva u skladu s Uredbom o taksonomiji**⁴⁴, te radi na pripremi **kriterija dodjele znaka za okoliš EU-a za financijske proizvode**. **Platforma za potporu financiranja kružnog gospodarstva** nastaviti će promotorima projekata davati smjernice o kružnim poticajima, izgradnji kapaciteta i upravljanju financijskim rizicima. Financijskim instrumentima EU-a, kao što su jamstva za MSP-ove u okviru postojećeg okvira i programa InvestEU od 2021., mobilizira se privatno financiranje za potporu kružnom gospodarstvu. Komisija je predložila i nova **vlastita sredstva za proračun EU-a na temelju količine nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada**. Uz to, Komisija će:

- u nadolazećoj **reviziji Direktive o nefinancijskom izvješćivanju** pojačati obvezu poduzeća da objavljuju podatke o utjecaju na okoliš,

⁴⁴ EU-ov sustav klasifikacije za okolišno održive djelatnosti:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hr/HIS/?uri=CELEX%3A52018PC0353>

- podupirati **inicijativu poduzeća za razvoj zelenih računovodstvenih načela** koja dopunjuju financijske podatke podacima o uspješnoj primjeni načela kružnoga gospodarstva,
- poticati **integraciju kriterija održivosti u poslovne strategije** poboljšanjem okvira za korporativno upravljanje,
- uzeti u obzir ciljeve povezane s kružnim gospodarstvom pri **preusmjeravanju fokusa europskog semestra** te u kontekstu nadolazeće revizije **smjernica o državnim potporama u području zaštite okoliša i energetike**,
- nastaviti poticati širu primjenu dobro osmišljenih **gospodarskih instrumenata** kao što su **oporezivanje za zaštitu okoliša, uključujući poreze na odlagališta i spaljivanje**, te omogućiti državama članicama primjenu **stopa poreza na dodanu vrijednost (PDV)** kojima će promicati aktivnosti kružnog gospodarstva usmjerene na krajnje potrošače, posebice na usluge popravka⁴⁵.

6.3. Poticanje tranzicije istraživanjem, inovacijama i digitalizacijom

Europska poduzeća predvode primjenu kružnih načela u inovacijama. Iz **Europskog fonda za regionalni razvoj**, putem pametne specijalizacije, te iz programa **LIFE** i **Obzor Europa** dopunit će se privatno financiranje inovacija te će se podupirati čitav ciklus inovacija kako bi se inovativna rješenja uvela na tržište. U okviru Obzora Europa podupirat će se razvoj pokazatelja i podataka, novih materijala i proizvoda, zamjena i uklanjanje opasnih tvari na temelju pristupa „sigurnog dizajna”, kružni poslovni modeli te nove tehnologije proizvodnje i recikliranja. Osim toga, istražiti će se potencijal kemijskog recikliranja, imajući na umu ulogu digitalnih alata za postizanje ciljeva primjene kružnih načela. **Aktivnosti Marie Skłodowska-Curie** mogu dodatno poduprijeti razvoj vještina, osposobljavanja i mobilnost istraživača u tom području.

Digitalne tehnologije mogu se upotrijebiti za praćenje putovanja proizvoda, komponenti i materijala te za siguran pristup tako dobivenim podacima. **Europski podatkovni prostor za pametne kružne aplikacije**, spomenut u odjeljku 2., omogućit će strukturi i sustavu upravljanja da potiču primjene i usluge kao što su putovnice za proizvode, mapiranje resursa i informiranje potrošača.

Europski institut za inovacije i tehnologiju koordinirat će inovacijske inicijative za kružno gospodarstvo u suradnji sa sveučilištima, istraživačkim organizacijama, industrijom i MSP-ovima u okviru **zajednica znanja i inovacija**.

Režim za intelektualno vlasništvo mora biti prilagođen digitalnom dobu i zelenoj tranziciji te podupirati konkurentnost poduzeća u EU-u. Komisija će predložiti **strategiju o intelektualnom vlasništvu** kako bi osigurala da intelektualno vlasništvo ostane ključan čimbenik koji bi omogućio kružno gospodarstvo i stvaranje novih poslovnih modela.

7. NAJVAŽNIJA ZALAGANJA NA GLOBALNOJ RAZINI

EU će u ovom području postići uspjeh samo ako njegov rad potakne i globalni prelazak na pravedno, klimatski neutralno, resursno učinkovito i kružno gospodarstvo. Postoji sve veća potreba za raspravama o određivanju „sigurnog prostora za djelovanje”, pri čemu bi upotreba različitih prirodnih resursa ostala ispod lokalnih, regionalnih i globalnih pragova, a utjecaj na okoliš bio unutar granica našeg planeta.

⁴⁵ Podložno ishodu zakonodavnog postupka koji je u tijeku.

Za zemlje s perspektivom pristupanja EU-u, naše najbliže susjede na jugu i istoku, gospodarstva u usponu i ključne partnere diljem svijeta novi održivi modeli stvorit će prilike za poslovanje i zapošljavanje te ojačati veze s europskim gospodarskim subjektima⁴⁶.

Kako bi podržala globalnu tranziciju na kružno gospodarstvo, Komisija će:

- u nastavku rada iz Europske strategije za plastiku, na međunarodnoj razini predvoditi nastojanja da se postigne **globalni sporazum o plastici** te promicati primjenu EU-ova pristupa kružnog gospodarstva u pogledu plastike,
- predložiti **Globalni savez za kružno gospodarstvo** kako bi se utvrdili nedostaci u znanju i upravljanju u području kružnog gospodarstva te radi unapređenja inicijativa za partnerstvo, uključujući partnerstva s velikim gospodarstvima,
- razmotriti izvedivost određivanja „**sigurnog prostora za djelovanje**” za upotrebu prirodnih resursa i pokretanje rasprava o **međunarodnom sporazumu o upravljanju prirodnim resursima**,
- ojačati **partnerstvo s Afrikom** kako bi se od zelene tranzicije i kružnog gospodarstva ostvarila što veća korist,
- osigurati da **sporazumi o slobodnoj trgovini** uključuju unaprijeđene ciljeve kružnog gospodarstva,
- nastaviti promicati kružno gospodarstvo u **pristupnim procesima sa zemljama zapadnog Balkana**, u kontekstu **bilateralnih, regionalnih i multilateralnih političkih dijaloga, foruma i sporazuma o zaštiti okoliša** te u kontekstu programa pretpristupne pomoći i susjedstva, razvoja i međunarodne suradnje, uključujući Međunarodnu platformu za održivo financiranje,
- pojačati **aktivnosti informiranja**, među ostalim u okviru diplomacije za ostvarenje europskog zelenog plana i misija za kružno gospodarstvo, te surađivati s državama članicama EU-a na poboljšanju koordinacije i zajedničkog rada na globalnom kružnom gospodarstvu.

8. PRAĆENJE NAPRETKA

U skladu s europskim zelenim planom i godišnjom strategijom održivog rasta za 2020.⁴⁷ Komisija će **pojačati praćenje nacionalnih planova i mjera za ubravanje tranzicije na kružno gospodarstvo u okviru preusmjerenja fokusa europskog semestra** kako bi održivost postala njegov još važniji element.

Komisija će ažurirati i **okvir za praćenje kružnog gospodarstva**⁴⁸. Uzimajući u obzir europske statističke podatke, novim će se pokazateljima obuhvatiti glavna područja iz ovog akcijskog plana i veze između kružnosti, klimatske neutralnosti i cilja nulte stope onečišćenja. Projekti u okviru programa Obzor Europa i podaci iz programa Copernicus doprinijet će mjerilima za kružnost na različitim razinama koje još nisu uvrštene u službene statističke podatke.

Pokazatelji o iskorištavanju resursa, uključujući potrošački otisak i materijalni otisak, koji služe za pregled potrošnje materijala i utjecaja na okoliš povezanih s našim obrascima proizvodnje i potrošnje, dodatno će se razviti te će se povezati s praćenjem i

⁴⁶ SWD(2020) 100.

⁴⁷ COM(2019) 650 final.

⁴⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/circular-economy/indicators/monitoring-framework>

procjenom napretka u odvajanju gospodarskog rasta od uporabe resursa i utjecaja tog napretka u EU-u i šire.

9. ZAKLJUČAK

Tranzicija na kružno gospodarstvo bit će sustavna, duboka i korjenita, i u Europskoj uniji i izvan nje. Promjene koje donese mjestimično će biti disruptivne, pa mora biti pravedna. Od dionika na svim razinama – na razini EU-a te na nacionalnoj, regionalnoj, lokalnoj i međunarodnoj razini – zahtijevat će se usklađivanje i suradnja.

Stoga Komisija poziva institucije i tijela EU-a da podrže ovaj akcijski plan i aktivno doprinose njegovoj provedbi, te potiče države članice da s obzirom na njegovu ambicioznost donesu odnosno ažuriraju svoje nacionalne strategije, planove i mjere za kružno gospodarstvo. Osim toga, Komisija će preporučiti uključivanje kružnog gospodarstva na dnevni red rasprava o budućnosti Europe i dijaloga s građanima.

Bruxelles, 11.3.2020.
COM(2020) 98 final

ANNEX

PRILOG

**KOMUNIKACIJI KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo

Za čišću i konkurentniju Europu

PRILOG

Ključne mjere	Datum
OKVIR POLITIKE ZA ODRŽIVE PROIZVODE	
Zakonodavni prijedlog inicijative politike za održive proizvode	2021.
Zakonodavni prijedlog za osnaživanje položaja potrošača u zelenoj tranziciji	2020.
Zakonodavne i nezakonodavne mjere za uvođenje novog „ prava na popravak ”	2021.
Zakonodavni prijedlog o potkrepljivanju tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš	2020.
Obvezni kriteriji i ciljevi zelene javne nabave (GPP) u sektorskom zakonodavstvu i postupno uvođenje obveznog izvješćivanja o zelenoj javnoj nabavi	od 2021.
Revizija Direktive o industrijskim emisijama , uključujući integraciju praksi kružnog gospodarstva u buduće referentne dokumente o najboljim raspoloživim tehnikama	od 2021.
Pokretanje sustava izvješćivanja i certificiranja koje predvodi industrija	2022.
LANCI VRIJEDNOSTI KLJUČNIH PROIZVODA	
Inicijativa za kružnu elektroniku, rješenje za jedinstveni punjač i sustav nagrada za vraćanje starih uređaja	2020./2021.
Revizija Direktive o ograničenju uporabe određenih opasnih tvari u električnoj i elektroničkoj opremi i smjernice za povezanost te direktive s Uredbom REACH i zahtjevima za ekološki dizajn	2021.
Prijedlog novog regulatornog okvira za baterije	2020.
Revizija propisa o otpadnim vozilima	2021.
Revizija propisa o ispravnoj obradi otpadnih ulja	2022.
Revizija radi jačanja obveznih zahtjeva za ambalaže i smanjenja (prekomjernog) ambalažnog otpada	2021.
Obvezni zahtjevi u pogledu recikliranog plastičnog sadržaja i mjere za smanjenje plastičnog otpada za ključne proizvode, kao što su ambalaža, građevni materijali i vozila	2021./2022.
Ograničavanje namjernog dodavanja mikroplastike i mjere za	2021.

nenamjerno ispuštanje mikroplastike	
Okvir politike za biološku i biorazgradivu plastiku ili plastiku koja se može kompostirati	2021.
Strategija EU-a za tekstil	2021.
Strategija za održivi izgrađeni okoliš	2021.
Inicijativa za zamjenu jednokratnih ambalaža, stolnih proizvoda i pribora za jelo u prehrambenim uslugama proizvodima koji se mogu ponovno upotrijebiti	2021.
MANJE OTPADA, VEĆA VRIJEDNOST	
Ciljevi smanjenja nastanka otpada za konkretne tokove otpada i druge mjere za sprečavanje nastanka otpada	2022.
Uskladen model za odvojeno sakupljanje i označivanje otpada na razini EU-a kako bi se olakšalo odvojeno sakupljanje otpada	2022.
Metodologije za praćenje i smanjenje prisutnosti zabrinjavajućih tvari u recikliranim materijalima i predmetima koji su od njih proizvedeni	2021.
Usklađeni informacijski sustavi za prisutnost zabrinjavajućih tvari	2021.
Razmatranje razvoja dodatnih kriterija za prestanak statusa otpada i nusproizvode na razini EU-a	2021.
Revizija propisa o pošiljkama otpada	2021.
KORIST OD KRUŽNOG GOSPODARSTVA ZA LJUDE, REGIJE I GRADOVE	
Potpora tranziciji na kružno gospodarstvo u okviru Programa vještina, budućeg akcijskog plana za socijalnu ekonomiju, pakta za vještine i Europskog socijalnog fonda plus	od 2020.
Potpora tranziciji na kružno gospodarstvo s pomoću sredstava kohezijske politike, mehanizma za pravednu tranziciju i urbanih inicijativa	od 2020.
MEĐUSEKTORSKE MJERE	
Poboljšanje mjerenja, modeliranja i alata politike kako bi se ostvarile sinergije između kružnoga gospodarstva te ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama na razini EU-a i na nacionalnoj razini	od 2020.
Regulatorni okvir za certifikaciju uklanjanja ugljika	2023.
Uključivanje ciljeva kružnog gospodarstva u reviziju smjernica o državnim potporama u području zaštite okoliša i energetike	2021.

Uključivanje ciljeva kružnoga gospodarstva u kontekst propisa o nefinancijskom izvješćivanju i inicijative za održivo korporativno upravljanje te zeleno računovodstvo	2020./2021.
NAJVAŽNIJA ZALAGANJA NA GLOBALNOJ RAZINI	
Najvažnija zalaganja za postizanje globalnog sporazuma o plastici	od 2020.
Prijedlog o Globalnom savezu za kružno gospodarstvo i pokretanje rasprava o međunarodnom sporazumu o upravljanju prirodnim resursima	od 2021.
Uključivanje ciljeva kružnoga gospodarstva u sporazume o slobodnoj trgovini , druge bilateralne, regionalne i multilateralne procese i sporazume te u instrumente EU-a za financiranje vanjske politike	od 2020.
PRAĆENJE NAPRETKA	
Ažuriranje okvira za praćenje kružnog gospodarstva kako bi se uzeli u obzir novi prioriteti politike i dalje razvili pokazatelji o upotrebi resursa , uključujući potrošački otisak i materijalni otisak	2021.